

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI POSWIĘCONY
 = = = = SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO. = = = =

Subskrypcja roczna wynosi: Rozkład r. 6, kwartał r. 2, kwartał r. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przysyłką pocztową lub oddaniem do domów. Ceny ogłoszeń: Za wiersz jednospaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40, na 2 i 3 kol. po k. 25, na 4 kol. po k. 15, Drobnie ogłoszenia po k. 5, za wyraz Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matrymonialnej o 50% drożej.

Redakcja i Administracja: Częstochowa, II-ga Aleja № 38—Telefon № 50. Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 8—10 wieczorem. Rękopisów nadstających redakcja nie zwraca.

Print: w Zawierciu w księgarni p. Z. Hąbickie i w Rakwicu u p. A. Cena pojedynczego numeru kop. 3.

UWAGA: Ogłoszenia przyjęte po godzinie 6-tej wieczorem kosztują 50 procent drożej.

HURTOWY SKŁAD APTECZNY

Antoniego Gajduszewskiego

dawniej ST. HAMBURGA

ALEJA II № 24 tel. 16. Róg Teatralnej

POLECA:

Chemikalja, Artykuły apteczne. Specyfiki krajowe i zagraniczne.
SRODKI OPATRUNKOWE.

Perfumerja w wielkim wyborze zagraniczna i krajowa.

KOSMETYKA I GALANTERJA.

GŁÓWNY SKŁAD WÓD MINERALNYCH NATURALNYCH

ZAWSZE ŚWIEŻEGO CZERPANIA NA SKŁADZIE

PO CENACH HURTOWYCH W DETALU.

Ceny najniższe pozakonkurencyjne.

Ekspedycja szybka i akuracnia

Pierwszorządny Zakład Artystyczny • Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

Częstochowa Aleja III-cia dom **KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI** WYKONWA RZEZBY POMIKI, ROBOTY BURDOWLANE I KOŚCIELNE.
 ul. Egz. od r. 1897. Telef. 269

Fabryka posadzki cementowej na chodniki stopni mozaikowych oraz wszelkich wyrobów z cementu. Ceny Najprzystępniejsze

OGŁOSZENIE.

Zarząd Częstochowskiego Towarzystwa Wzajemnego Kredytu dla Przemysłu i Handlu, ma zaszczyt, na zasadzie decyzji Rady, podać do wiadomości, że zwyczajne roczne zebranie Reprezentantów zostało wyznaczone na dzień 16 Marca (Niedziela) r. b. o godzinie 4-ej po południu, w lokalu własnym, mieszczącym się w domu № 22 przy Alei 11-ej w Częstochowie.

PRZEMIOTY OBRAD ZEBRANIA:

- Otwarcie zebrania i wybór przewodniczącego.
- Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu za 1912 r., łącznie z bilansem na 1 Stycznia 1913 r., rachunkiem zysków i strat oraz protokołami Rady i Komisji Rewizyjnej, a następnie zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku zysków i strat.
- Odczytanie protokołu zebrania reprezentantów z dnia 17 Marca 1912 r.
- Wnioski członków Towarzystwa, jeżeli będą przedstawione zgodnie z przepisem §§ 39 Ustawy Towarzystwa.
- Podział zysków osiągniętych za 1912 r.
- Rozpatrzenie i zatwierdzenie preliminarza wydatków (budżetu) na 1913 rok.
- Wybory:
  - jednego członka Zarządu,
  - trzech członków Rady,
  - trzech człon. Komisji Rewizyjnej,
  - trzech kandydatów do Komisji Rewizyjnej.

Stosownie do § 38 Ustawy Towarzystwa, Zgromadzenie Reprezentantów ważne jest bez względu na liczbę obecnych.

BILANS

CZĘSTOCHOWSKIEGO TOWARZYSTWA WZAJEMNEGO KREDYTU

dla PRZEMYSŁU I HANDLU.

STAN CZYNNY

po dzień 31 Grudnia 1912 roku.

STAN BIERNY

Kasa	46640	84	Kapitał obrotowy	79335	—
Rachunki przekazowe:			Kapitał zapasowy	1625	—
a) w Banku Państwa, kas. oscz. i kas. pow.	300	88	Kapitały specjalne na kupno nieruchomości		
b) w prywatnych instytucjach finansowych	8972	51	dopełn. dywid. lub nieprzew. straty	5925	07
Udziały Członkowski w Banku Centr. Tow. Wzajemnego Kredytu	500	—	Lokaty	213144	96
Papiery procentowe kapitału zapasowego	390	27	Rachunki Przekazowe	172573	60
funduszy obrotowych	6889	40	Weksle zredyskontowane		
Weksle zdyskontowane miejscowe	446814	27	a) w Banku Państwa	22367	19
zamięscowe			b) w prywatnych instytucjach finansowych	215943	28
Dyskonto kuponów list. zast. i zob. termin.	357	20	Korespondenci: „Conto Loro”	6204	91
Pozyczki na zastaw	8835	68	„Conto Nostro”	13248	08
Otwarte Kredyty	83255	36	Procenty niewypłacone od lokat	5551	90
Korespondenci: „Conto Loro”	112242	44	10% Wnioski członkowskie do zwrotu	7390	63
„Conto Nostro”	31427	45	Dywidenda nie wypłacone	371	40
Ruchomości Towarzystwa	1118	34	Sumy Przechodnie	3009	94
Wydatki do zwrotu	8960	48	Podatek skarbowy	858	44
Waluty zagraniczne	294	08	Procenty pobrane na rok następny	3592	51
			Zyski za 1912 rok	850	24
Bilans	751992	15	Bilans	751992	15

p. o. Buchaltera Helena Bujnowska.

Zarząd: Prezes *Henryk Koczalski*
Członkowie: *Stanisław Jęłowicki*
*Antoni Siennicki.***Popierajmy Przemysł Chrześcijański.**

2-ga Aleja № 38. — Tel. № 497.

TEATR

„URANJA”

Program od soboty 1 do poniedziałku 4 Marca 1913 r. (włącznie)

Za honor sztandaru Wspaniały dramat na tle walki pod AUSTERLITZ w 2 części.

Część I-a **Dzielny chorąży** II-ga **Między życiem i śmiercią.**

Sprytny narzeczony — (Komedja)

Wycieczka na górę Św. Gotarda — (Z natury)

KRONIKA WSZECH-SWIATOWA. Przegląd chwili bieżącej.

NA SCENIE

Dziś — Dziś — Dziś

BANDYCI

Krotchwila w 1-ym akcie i obfity zajmujący

Dział kabaretowy

TEATR

II Aleja № 43

Telefonu 4-77.

„ODŁĘCZ” w Rzemieńskiego

Najstarszy w Królestwie.

PROGRAM: od soboty 1 do wtorku 4 Marca 1913 roku (włącznie)

Banda asa treflowego

Zajmujący dramat sensacyjny w 2-ach częściach.

Część I-a **Strasne przygody detektywa** II-a **W śmiertelnej walce.**

Niesmiałość zakochanych II **Dzielnik Pathé** № 202 b (ILUSTRACJA, chw. bieżącej z udz. nieporównanego R. PRENSA. II Saragosa w Hiszpanji (Z nat.)

NAD PROGRAM **RAMOTY I RAMOTKI** NOWOŚĆ Tygodnik HUMORYSTYCZNY

W FOTOPLASTYKONIE Ameryka Nowa sęd.

II-ga Aleja

№ 19.

Telefon 834.

PROGRAM Od soboty 1 do poniedziałku 3 Marca 1913 roku (włącznie)

Sokołskie uroczystości (Z natury) — **ON CZY ONA** (bardzo komiczne

MIŁOŚĆ BIERZE SIĘ NA SPOSÓB (Wspaniała komedja)

Za honor sztandaru

W 2-ach częściach.

Epizod z wojny Napoleońskiej. Bitwa pod Austerlitz (rok 1805). Niebawym dotychczas wspaniały obraz historyczny: zabuduje na specjalną uwagę ze względu na ciekły, jaki wywołuje wieloletnia armia trzech mocarstw które biorą udział.

NA SCENIE **Dola Sieroty** Obraz ludowy w 1-ym akcie

ANONS: BENEFIS M. LENKA w środę 5 Marca 1913

UŁANI KSIĘCIA JÓZEFA Znacomita farsa w 3-ach akt.

Cenniki i Warunki Bezpłatnie.

Cały świat zdobyły Pathéfony

ponieważ grają bez igieł, kulkażsafirową czysto, głośno i naturalnie

Główny skład i przedstawicielstwo na Częstochowę, Kielce i okolice,

E. PUCEK i R. HILL
w Częstochowie, II-ga Aleja № 23, na piętrze.

Bracia **Pathé** w Paryżu.

Sprzedaj za Gotówkę i na Raty.

PIWA
E. PORTOWE, PILZ ŹEŃSKIE
STOŁOWE, FENIA
K. SZWEDE
CZĘSTOCHOWA

Spirytus denaturowany do palenia mocy 92°
w cenie 1/3 wiadra 50 kop.

„1/3” poleca skład win

K. Krakowiecki

dawkiej
Roktyfikacja Warszawska

II-ga Aleja № 24-tele. 2-53

Najstarsza chrześcijańska pracownia sztydów

M. Łuszczynskiego

w Częstochowie 2-ga Aleja 20.

Regina Mamłokówna

Lekarka - Dentystka

TEATRALNA № 13, m. 8.

Przyjmuje od g. 9-1 r. i od 3-7 w.

Leczenie zębów i jamy ustnej
LEKARZA GENTYSTY

Michała BREJNIECA

I Aleja № 10 I-sze piętro, Tel. № 108

Przyjmuje chorych codziennie od 9-tej r. do 9-ej wiecz. Wyjmowanie sębów bez bólu.

Plomby Zęby sztuczne bez podniebienia

Uwaga: Ceny stałe, niskie dostępne i dla najmniej samotnych.

Doktor

Paweł Broniatowski

Nowy Rynek № 2. — Tel. № 34.

Choroby skórne weneryczne. Przyjmuje od 8-11 rano i od 3-7 po p. Panie od 2-3 po południu. Stosuje wśródzylno Salwarsanu. (H A T A 606 i 914.)

Kalendarz „Handlowiec”

Informator Częstochowski

najlepszy i najpotrzebniejszy dla miejscowego kupiectwa jest do nabycia u F.

D. Wilkowskiego 2 Aleja 38, w Częstochowie.

Do Sz. Prenumeratorów miejskich.

Z powodu powiększenia liczby roznościcieli i zmiany rekwirów mogą nastąpić omyłki i nie doręczania „Gońca Częstochowskiego” uprzejmie zatem prosimy Sz. prenumeratorów o natychmiastowe zawiadomienie nas o ewentualnej nieakuratności abyśmy mogli usunąć omyłki. Roznościcielom Gońca płacić za prenumeraty nie należy.

DENTYSTA

Roman FILIPOWICZ

CHREŚCJANIN

II-ga Aleja № 24.
Przyjmuje od 9-1 i od 5-7 po-pol.

Dr. Z. Bem

Powrócił na stałe
Przyjmuje chorych jak dawniej od 8-9 rano i od 3-5 p. p.
Choroby wewnętrzne weneryczne i dalsze
Aleja III-cia № 53, telefon 579.

Do wybaczenia.

Szybko mknący pociąg kolei żelaznej zatrzymał się nagle w szczerym polu. — Co się stało? zapytują zaniepokojeni pasażerowie, wyglądając z okien. — Katastrofa! mruczą obojętnie konduktorzy, przytyczając do różnych wypadków kolejowych, jak do powszedniego chleba.

Przybiega „sam“ nadkonduktor i widzi stojącego przy hamulcu pasażera. — To pan zatrzymał pociąg? pyta nadzwłaza kolejowa.

— Ja.
— Z jakiego powodu.
— A z tego, że mi potrzebny grajcarek. Pasażerowie nie mają, służba wagonowa również. Laj mi pan grajcarek.
— Czyś pan zwarował? Głupie żarty się pana trzymają. Zapłacisz pan za to karę, a może i ośdziesz.
— Ależ panie konduktorze... Mam butelkę koniaku Szustowa i nie mogę jej otworzyć. Cobyś pan zrobił w tym wypadku? Myślisz, że również zatrzymałbyś pan pociąg, żeby znaleźć grajcarek.
— Ano, rzekł nadkonduktor jeżeli o koniak Szustowa chodzi, rzecz do wybaczenia. Masz pan grajcarek i otwieraj prędko butelkę.

Do walki!

Spółceństwo nie może i nie powinno obojętnie się zachowywać wobec alkoholu, skoro nauka dowiodła, że jest on wręgiem ludzi.

Odcwam rozmaite narody walczą z piąstewem i zalecają zupełną wstrzeżność od picia.

W Ameryce niektóre prowincje zaprowadziły zakaz wyrobów i sprzedaży oraz używania trunków. Gdzieindziej ludność głosuje, czy dopuścić napoje albo holowe, czy nie.

W Anglii 80 tysięcy osób—kobiet i mężczyzn podjęło zadanie ostrzeżenia młodzieży przed niebezpieczeństwem piąstewki.

Wchodzą tedy do szkół, wypowiadają wykłady i organizują stowarzyszenia, których członkowie zobowiązują się nie pić i przeciw trunkom występować. Stowarzyszenia te, zwane „związkami nadziei“, liczą dziś 3 i pół miliona członków. Aby zaś młodzieź uczynki poznali istotne przyjemności życia, rozdają im książki, organizują zabawy, koncerty, wycieczki.

W Szwajcarii powstała myśl, że pijaków nie należy traktować jako przestępców, lecz jako chorych, którzy tak samo jak obłąkani nie powinni mieć zwinnego przykładu przed oczami. Przeciwnicy alkoholu żądają prawa, które pozwoliłoby każdego pijaka przymusowo oddawać do zakładu na czas od 6 m. do 2 lat, bo trudno mówić o przedsym wyleczeniu.

Ważnym jest również, aby pijak, opuszczając dom zdrowia, nie wpadł w dawne towarzystwo, lecz żeby znalazł w miejscu swego zamieszkania Towarzystwo wstrzeżliwości oraz gospodę bezalkoholowych napojów. „Niebieski krzyż“ stara się o jedno i drugie.

W Norwegii wprowadzono w ostatnich latach prawa utrudniające sprzedaż alkoholu. Wskutek tego z karczem na wól pozostało zaledwie 25 i można czasem jechać 3 i 4 dni, nieznajdując sposobności do wypicia kieliszka wódki. W miastach sprzedaż trunków dozwolona jest jedynie stowarzyszeniom, które prowadzą restauracje ludowe i to za specjalnym pozwoleniem, nad którym głosuje cała męska i kłobeca ludność starsza, ponad 25 lat. W ten sposób w kilku miastach nie wolno zupełnie sprzedawać żadnych wódek.

U nas bodaj, że pod tym względem bardzo mało jest zrobione. Płaństwo jak się szerzyło, tak się szerzy, jeżeli tylko nie wzrasta, to zapewne się nie zmniejsza.

Tradycyjnie Królestwo rocznie przepija około 50 milionów rubli, nie wliczając w to bajejnej pozycji, stanowiącej wydatki na alkoholja lpszego gatunku, a więc wszelkie Ronlaki, likiery i t. p.

Te dziesiątki—milionów to w znacznej części wydatek na spirytus monopolowy, zrzucony ręką robotnika i włościanina.

Zwyczaem wogóle jest polskiem „zalewanie robaka gorzałką“. Ze to zdrowiu nie pomaga, a natomiast bardzo szkodzi, że przez to rosną niepotrzebne wydatki, o tem się wcale nie myśli. Z pomocą prawdziwą tej bójce mogą przyjść nasze stowarzyszenia robotnicze, które dbać winny o dostarczenie swoim członkom godziwej rozrywki. Wtedy napełnio niejedyn będzie wołał spędzić wieczór przy zabawie w Stowarzyszeniu swoim, a nie w przybytku bachosowym.

Odzyskanie kraju. Żydo-Polska.

W ostatnim numerze „Tygodnika ilu strowanego“ wypowiedział najsznakomitszy z polskich pisarzy postępowych, Aleksander Świętochowski, swoje poglądy na kwestję żydowską.

Pisząc o dążeniach do wyzwolenia społeczeństwa naszego z zależności od żydów, zapytuje Świętochowski, dlaczego ten ruch rozwija się i potężnieje, dlaczego objawił się teraz i tak silnie?

„Nie ulega wątpliwości—odpowiada na to pytanie—że zachowanie się nacjonalistów żydowskich w wyborach pośła z Warszawy było iskrą, która spowodowała wybuch; ale proch gromadził się oddawna. Przedewszystkiem dostarczało go ciągle i groźne wypychanie się żydów rosyjskich do naszego kraju. — Wiedzieliśmy o tem—że tak powiem—półświadomie; ale gdy obliczyliśmy dokładnie ten przyływ, jego stosunek ilościowy i jakościowy do ludności miejscowej—ogarnęło nas przerażenie. — Wszyscy ci humaniści, którzy nie tylko otwierają żydom drzwi, ale wywołują dla nich ściany naszego domu, deklamowałyby całkiem inaczej, gdyby się znaleźli, jak my, w topłymym zalewie i gdyby obcy przybyśże odpowiedzieli im na skargi: milczcie, bo to jest przez nas zdobyta ziemia, bo tyle tu Polaków, ile Żydów! Łatwo liberałom rosyjskim prawił nam filosemickie morały, stojąc w okopach „granic osiedlenia“; łatwo to czynić francuskim, którzy w całym swoim państwie liczą tysie żydów, co Łódź; łatwo belgijskim, którzy ich posiadają cztery razy mniej, niż Kalisz; łatwo wszystkim w Europie, bo największe w nich mocarstwa (Anglia, Niemcy, Włochy itd.) nie mają tylu żydów, co maleńkie Królestwo Polskie, uszczęśliwione już obecnie przeszło i i pół miljonem, czyli 14 proc. ogółu zaludnienia. Czy to nie straszne?”

Czy wobec tych liczb nie mogą zadrzeć wszyscy, dla których nie jest obojętne, że ten nasz dom szczęścia i niedoli wkrótce sprzedany będzie na licytacji i nabycy przez Izraela?

I gdyby nas tylko przynajmniej straszna liczba! Jeżeli okropniejsza jest jakość. Jeżeli mówimy, że w Niemczech żyje 65,000 lub we Francji 100,000 żydów, to nie należy tych liczb brać w znaczeniu naszym, gdzie oni przeważnie stanowią pierwiastek obcy i wrogi, bo tam prawie wszyscy są zaszmiłowani. Gdybyśmy chcieli wyrazić się naszymi kategoriami myślenia, powinniśmy powiedzieć, że w Niemczech, Francji, Danii, Szwecji itd. wcale żydów niema, są tylko co najwyżej niemcy, francuzi, duńczycy i szwedzi „mojzeszowego wyznania“.

Natomiast my nie tylko posiada mamy największą ich liczbę w najgęstszym skupieniu, lecz poza drobnym w łamkiem spolszczonych składa się ona z przeżytkowej, odmiennej i kulturalnie, wyodrębnionej umysłowo, uczuciowo i obyczajowo masy, z napoczętymi w swem przekształcaniu się, z sjonistów, przebywających u nas na popasie w drodze do Palestyny, do której nigdy nie wyrusza, z nacjonalistów, którzy usiłują dokonać nowego rozbioru Polski, wreszcie z socjal-demokratów, znie wazających wszystko, co jej jest i co ona miluje. Jeżeli naród nasz nie chce zginąć i położyć się dobrowolnie pod nóż w szlachizie żydowskiej, to nie może patrzeć na swe podległe oczyma „Riechl“ lub „Berliner Tageblattu“.

On pragnie istnieć i żyć w swojej historycznej postaci, rozwijać się na swym historycznym gruncie. Gdy zaś oświadczyła sobie niebezpieczeństwo i szuka

środków obrony przeciwko zagładzie to „się cęfa“, schodzi „na najniższy poziom cywilizacji“? Kto tak twierdzi, wchodzi oczywiście na najwyższy poziom, ale bezcelności“.

W drugiej połowie swego artykułu rozprawia się Świętochowski z tymi doktrynerami liberalizmu, którzy uwalniają z swój obowiązek ciągle plakać nad krzywdami żydowskimi, zamykając oczy na krzywdy polskie.

W ich szlachetnością namaszczonej paszkwidach ani słowa najlżejszej naganą dla żydów, a same złorzeczenia dla polaków; po tamtej stronie stado niewinnych baranków, po tej — stado wściekłych wilków. Przedstawiono nas jako ciemiężycieli i barbarzyńców, gwałcących prawa „narodu żydowskiego“, co więcej — uchylających się od obowiązków pielęgnujących „kulturę żydowską“. Nad wielkim kolektorem, do którego Rosja skanalizowała i spławiła żydów, kszano nam wystawił ołtarz przysięgi. Natchnione niewiasty skarżyły się w elegjach, że bujnie murawą porośniętych mogiłach naszych bohaterów nie pozwalamy paść się głośnym kozom żydowskim. A ponieważ „liberalna“ prasa europejska ma wielu redaktorów, a zwłaszcza korespondentów żydów, mogących łatwo urządzić dla swych interesów i sympatii donosny rezonans, więc krzyżowano nas po szerokiej światłości, jako apostołów „reakcji“ i bojowników „dzikości“, którym dla okiełznanania należy przysłać. Murawja —

Nie potrzeba było palniejszej oliwy do tego ognia, który ze słabych początkowo zaleń buchnął płomieniem na całym obszarze życia polskiego i we wszystkich duszach, dostarczających mu siły samozachowawczej i twórczej. Pod wpływem tego morowego tchnienia narozmaizte żywioły i stroniactwa patriotyczne zbiły się w jedną gromadę, stanął na wspólnym stanowisku prawie cały naród polski, tak złączony, jak go dawne nie widziano. A naprzeciw niego stanął również spójny naród izraelski, do którego wyraźnie przesunęła się większość żydów spolszczonych w takiej z innymi solidarności, w jakiej również dawno ich nie widziano. Jaki będzie wynik tej wojny. Nie wątpimy, my, że jej kosztą zapłacić ci, którzy ją wywołali.

Pomimo, że zalewający nas przybór żydowski przerasta zdolność chłonna zbawionego środków asymilacyjnych: pomimo, że długoletni proces przyswajania dał nam wyniki bardzo małe: pomimo, że znaczna część „polaków mojeszowego wyznania“ przesłała dziś na stronę swych spółwynawców i zwróciła się przeciw społeczeństwu polskiemu: pomimo to wszystko nie należy porzucać pracy nad przetrwaniem tego obcego żywiołu na swojej i lekceważyć jej owoców. Antysemityzmu antropologicznego nie usprawiedliwiają ani względy moralne, ani ludzkie, ani narodowe. Asymilacja dała nam liczny zastęp dzielnych polaków i dawać będzie ciągle, a zatamowanie przepływu z tego źródła, gdyby nawet było możliwe, byłoby bezmyślne.

Niesprawiedliwością zaś byłoby twierdzić, że wtaczające się do naszego zbiornika fale żydowskie składają się z ludzi złych i pragających naszej krzywdy. Bynajmniej. Nasza krzywda nie tyle jest czynem ich woli, ile skutkiem przylotności ich życia. Oni także chcą istnieć, oni także mają swoją tradycję w spełnionych słowach Mojżesza, który swemu ludowi przepowiedział: „I rozproszy cię Pan między wszystkie narody od końca ziemi do końca ziemi... A między onemi narodami nie wytniesz sobie ani będzie miała odpczynku droga stopy twojej... I będziesz, dziwoświekiem, baśnią i przyswilem wszystkich narodów“.

Można szczerze współczuć ich tułaczem poniewierce, ich bólem, zadany przez nienawieć, ich pragnieniu życia, ale nie podobna dla tej ilości popełniać samogójstwa. My naszymi czynami i słowami wkładamy na siebie odpowiedzialność nie tylko za swój los osobisty, lecz za los narodu. Ten zaś naród, który tysiącletniem swą historią, całą swoją terażniejszością, całym marzeniem o przyszłości śród najrozpacziwszych cierpień i wąpien wola, że chce być Polska, nieczem Innem, a więc i nie Żydo-Polską“.

Pamiętajcie o zasadzie „Swoj do swego!”

Położenie międzynarodowe.

Wiedzi 27 lutego.

Dzienniki wiedeńskie stwierdzają, że sobotnia konferencja ambasadorów w Londynie nie zajmowała się oznaczeniem granic Albanii. „Reichspost“ pisze, że ambasadorzy dyskutowali nad kwestją ponownego pośrednictwa pokojowego między Turcją i Związkiem Bałkańskim. Ten sam dziennik zaprzecza wiadomości, jakoby pomiędzy gabinetem wiedeńskim i gabinetem Petersburskim odbywały się rokowania bezpośrednie w kwestji albańskiej. Za sprawą należy przedewszystkiem przed forum konferencji ambasadorów w Londynie. „Nenes Wiener Tagblatt“ dodaje, że konferencja ambasadorów chce załatwić kwestję granic Albanii na jednym posiedzeniu. Dlatego czeka, aż pomiędzy mocarstwami europejskimi przyjdzie do porozumienia i wyjaśnienia pewnych punktów tej kwestji. „Nene Freie Presse“ poświęca niedzielnemu artykule wstępny wywiadowi, który miał przedstawiciel c. k. Biura Telegraficzno-Korespondencyjnego w Petersburgu z presem ministrów rosyjskich. Już ta okoliczność, że pan Kokowcew udzielił wywiadu przedstawicielowi c. k. Biura Telegraficzno-Korespondencyjnego mówi wyraźnie o celu tego wywiadu: pan Kokowcew chciał, żeby jego słowa przedewszystkiem docieciały do Austro-Węgier. Myślą przedwzięcia wywiadu jest chęć Rosji utrzymania pokoju. Dlatego nie należy się obawiać, by z powodu Skutari przyszło między Austro-Węgrami i Rosją do zaostrożenia zatargu. Wywiad z panem Kokowcewem tworzy jeden z pocieszających objawów w stosunkach międzynarodowych. A. N.

Z kooperatywy. (Z walnego zebrania Kłobuckiego Tow. Pożyczkowo-Oszczędnościowego).

W niedzielę 23 lutego w sali Straży ogniowej w Kłobucku odbyło się sprawozdawcze zebranie miejscowego Tow. Poż. Oszczęd. założonego dzięki zapoczątkowaniu dziekana i kanonika ks. Kazimierza Puacza w końcu roku 1911. Członkowie Towarzystwa stawili się bardzo licznie; stanowczo przeważała liczba wieś, co jest dowodem najlepszym jak powagę instytucji społecznych pojmują włościanie i jak cenią pływacy z nich pożytek.

Praciewiczstwo do walnych zebrań w stowarzyszeniach warstw niby inteligentnych tak często odkładanych z powodu nieprzybycia prawem wymaganej najmniejszej ilości członków samo rzuca się w oczy. Z drugiej strony sam przebieg zebrań był jałowy — a nieskończonych rozpraw, wzorowy ład i porządek w toku posiedzenia potwierdza i wzmacnia nadzieje pokładane w społeczeństwie i ekonomicznej rozbudzonej do działania sile naszego włościanstwa.

Posiedzeniu przewodniczył z woli obecnego dr. Brzozowski, który powołał na asesorów ks. kanonika Puacza i p. A. Orczyńskiego, na sekretarza wreszcie p. J. Krupskiego. Liczba obecnych zgórą 200 członków.

Sprawozdanie odczytał prezes zarządu kasy p. Fr. Witmański. W streszczeniu brzmi ono (jak następuje): członków 788, suma kredytów 226,000 rubli w ciągu 1912 roku przybyło członków 664, zmarło 4, wystąpiło 9 wykręśione 3-ch. Suma udziałów członkowskich 11,907 rb. wkładów 39,220 rubli 38 k.; pożyczek wydano 70,422 rubli. Zaległych pożyczek niema. Ogólny obrót około 95,000 rubli; zysk netto rok 1912—w ilości 2300 rubli 20 k. Z sumy tej dla członkom zarządu, na administrację kasy. Wynagrodzenie 772 rb. 42 kop.; członków Rady 154 r. 49 k. dywidendy na udział (po 6 pr.) 371 rb. 17 kopiejek—tak że wreszcie po obliczeniu amortyzacji ruchomości kasy—do podziału pozostało jako zysk czysty rb. 600.

Po odczytaniu sprawozdania aktu sporządzonego przez komitet rewizyjny stwierdzającego energiczne, sprężyste i bezwzględnie zasługujące na uznanie postępowanie zarządu w osobie prezesa jego p. Fr. Witmańskiego—wale zebranie postanowiło sprawozdanie przyjąć, i przystąpiło do obrad nad podziałem pozostałych do jego rozporządzenia 600 rb.

Pierwszy głos zabrał p. A. Sowiński, wskazując na niedostateczny wyagrodzenie członków Rady i wywiadowców, radził podnieść je z 10 proc. na 20 pr. tj. jedna piąta zysku ogólnego. W tymże duchu przemawiał p. B. Iski. Wniosek ten odrzucono prawie jednogłośnie. Następny wnioskodawca p. Orczy-

skt cofnął waloszek swój o wynagradzaniu od każdej pożyczki oddzielnie.

Po wyjaśnieniach ze strony prezesa zarządu, ograniczono jednak liczbę członków Rady od klubuckich uczestników kasy do jednego, co powinno podnieść przeciętne wynagrodzenia dla reszty Rady.

Z czystego zysku postanowiono po wystąpieniu przemowy ks. kanonika Pączka—wydać na powstającą w Klubucku za inicjatywy tego ks. kan. ochronkę dla dzieci—rnbil 300, na stałego instruktora dla Kółka rolniczego rubli 100, na księcia klubucki rb. 200. Wniósł też do przesyłki przeważającą większość bez żadnej dyskusji i opozycji przy wyjaśnieniu. Ze w roku, następnym uwzględnione będą kolonjo potrzebne wsi Wilkowicko, Rembielc i Białej, mających potrzebny zastęp uczestników w kasie klubuckiej, przeważnie odznaczających się rozumieniem jej zadań i znaczenia.

Przyrzano budżet przedstawiony na rok 1913 i spotkano wielkim aplauzem projekt ubezpieczenia inwentarza od wypadków, projekt opracowany przez p. Fr. Witmańskiego szczegółowo w formie ustawy mającej być przedłożoną właściwemu władzom do rozpatrzenia i zatwierdzenia; ubezpieczenie powyższe rozciągać się ma do koi i bydła rogatego i spotkało się z wielkim uznaniem ze strony drobnych rolników, jako przedstawiające większe korzyści i pozbowanie trudności formalistycznych, jak to zarzucano istniejącemu obecnie ubezpieczeniu.

Nakonec zarząd ogłosił, że wypłata dywidendy zacznie się po 3 miesiącach od dnia zatwierdzenia sprawozdania przez walne posiedzenie członków Towarzystwa.

Przewodniczący w krótkich słowach podziękował zarządowi i jego przesyłowi wyjaśniając zgromadzonymi że prócz wynagrodzenia za pracę w formie materialnej—pieniężnej, winni są wdzięczność za pracę dla celów ogólnych jako za trud, którego za darmo pieniędzmi naprawdę opłacić nigdy nie będą w stanie.

Zgromadzenie odbyło się we wzorowym porządku, co jeszcze raz z wielkim uznaniem podkreślić winniśmy, jako przykład i nadzieję również na przyszłość.

Większych przemówień nie było, ale wielką powagę, niemal skupienie, i niektóre luźne nieosobiste, ale b. logiczne uwagi, zdaje się usprawiedliwiają to mniemanie.

Kooperatysta.

„LOTERJA“.

„Każdy początek trudny“ — mówi stare przysłowie, a przysłowią są wzrok mądrością narodów; nie dziw więc, że czwartkowe przedsięwzięcie dyrektora „Lutni“, będące pierwszym tego rodzaju w Częstochowie, przedstawiało trudności wobec miejscowych warunków nieprzezwyciężone. Za niezwykłą zatem siłą woli w połączeniu z rzadką umiejętnością fachową poczytać należy panu Stan. Kazuro to, że nie zraził się zad-

nemi naturalnie ani sztucznie przeszkodami, lecz zamysł swój doprowadził do końca, dając tem ogółowi częstochowian poznać, że jeśli nie zdoła stworzyć tego, czego nie było, to za to—tego materiału, jakim rozporządzał, w ciągu dwóch miesięcy, zrobił bardzo wiele. Trudno z soprano dramatycznego, silnego lecz jeszcze nie postawionego wydobyć liryzm; tenorowi o głosie miłym, lecz nieco matowym trudno dodać metalu; niepodobna stworzyć *basso-profondo* ze słabego bas-barytonu, — ale zasługą jest już, jeśli się stworzyło zespół solistów, umożliwiając podjęcie występu doskonale ześpiewanemu chórom i bez zarzutu zgranej orkiestrze; w dodatku solistów, z których p. M. Pietrasiewiczowa — jako Hanna — po za tremą w duecie, wychodzi na swe warunki zwycięsko zarówno w tercecie jak i w solowej piosence „Ledwom dzieckiem być przestałam...“; p. Al. Warden wykazuje szkołę i jakby obycie za sceną, przyciem w pani P. podkreślić należy jeszcze dobrą grę dramatyczną, popartą ruchliwą mimiką; p. Tad. Zwierzyskiego pokrywała orkiestra i głośnie rozmowy w pierwszych rzedach krzesel; p. K. Kokular w krótkim swem wyścigu nie zawiódł: dopisał mu głos i rytyna; ludziami starszej daty miłe przypomniała czasy popularna ongi piosenka „Pieniądze, lube pieniądze.“ (p. Fel. Dobrucki). Tyle solści, którzy przy dobrej woli, już przez nich tak pięknie wykazanej, w następnych kreacjach unikną napewno błędów a pomnożą swe zalecy sceniczne.

Główne zadanie w „Loterji“ przypadło orkiestrze i chórom, i te, zazwyczaj należy, sprawiły się nadspodziewanie, bo do niedawna jeszcze niktby nie uwiarył, żeby przyzwoitą tylko do estrady chóry poruszały się na scenie z taką swobodą i tak zgodnie idąc z orkiestrą, utrzymaną w należytym tempie. Z nieodpowiednio materiału najlepszy kierownik nie zrobił, niepodobna więc nie wyrazić uznania dla członków zarówno orkiestry, jak i obydwu chórów za ich celową, chętną i wziętą i usilną pracę przygotowawczą, z której zdali egzamin w czwartkowej premierze.

W całym wykonaniu „Loterji“ niewątpliwie były te i owe osterki, których przy powtórzeniu sztuki uda się uniknąć, zwłaszcza, że nie będzie już tej tremy, natomiast przybędzie doświadczenia. Dla samego porównania więc zwycięży należało, odegrać tej samej sztuki, może w lepszych warunkach artystycznych, naprzykład w sali Strazy Ogniowej

Jako *lever de rideau* odegrano sentymentalny obrazek Zygm. Przybylskiego p. t. „Księżyc i słońce“. Nazwiska wykonawców znanych już z wielokrotnych występów i cenionych amatorów w osobach pp. Z. Zielińskiej, J. Radgowskiego oraz w jednej osobie aktora i reżysera p. Fel. Kwaśniewskiego — mówią same za siebie.

Do kompletu wykonawców „Loterji“ wymienić należy p. J. Radgowskiego (drobnego wexlarza) i p. J. Serednic-

kiego (Szlachcicki).

W antrakcie orkiestra odegrała w waturę Suppego „Śniadanie—obiad—kolacja“ pod batutą p. Smugi.

Niewdzięcznej roli suflerów podjęli się w komedycje p. Janusz Olszewski, w „Loterji“ p. Eug. Reklewski.

Pierwszy krok, najtrudniejszy, zrobiony — dalsze w mocy i woli dyrektora i czynnych członków „Lutni“, którzy wszyscy tak zaczęli się poisała.

Fr. Galiniński.

Z wystawy lalek.

Dzisiaj upływa tydzień pierwszy istnienia „Wystawy lalek“, otwartej 22 lutego w gmachu Częstochowskiego Towarzystwa Pożyczkowego—Oszczędnościowego przy ul. Teatralnej nr. 11. W ciągu tego czasu przez pokoje wystawy przesuwała się okazała liczba ciekawych, bo przeszło półtora tysiąca, nie licząc tych, którzy mają sezonowe zetyony (męskie po rb. 1.90, damskie po rb. 1.40) dające prawo stałego wejścia na Wystawę do końca jej istnienia.

A trwać wystawa ma jeszcze 2 tygodnie, bo do 14 marca włącznie, przyciem z każdym dnem niemal przybywają nowe okazy; te dwa wzięły w połączeniu z celem, na jaki przeznaczony jest dochód (Towarzystwo Opieki Szkolnej)—winny zachęcić jaknajszersze koła publiczności do zaopatrzenia się w zetyony lub wreszcie choćby do przygodnego zwiedzenia wystawy za minimalną cenę 20 kop. (dzieci 10 kop.)

Wspominaliśmy o przybywaniu coraz to nowych eksponatów, których liczba powiększyła się zarówno wśród lalek, jak i w działach: zabawek i robót ręcznych. Zaczynając od lalek o dużym znaczeniu etnograficznym wymienimy „kompanję“, która dokompletowana posiada teraz prace pani: Maryli Głazkówny, Ebertowej i Janowskiej (5 paulek w bieli i chorągiew błękitna), Niemiłkowej (typy z Jaskrowa pod Częstochową), Egerowa (księżyc z Łowickiego), Janina Bugajśka (kurpie), Celmerówna (starcy z pod Krakowa), dr. Rejmanowa (opoczynskie), Z. Zborowska (księżdz i chłopaki), Nieprzecka (tubelnic), J. Luchtdówna (bilgórskajskie), Pruszkowska (litwini), Wł. Chodnikiewiczowa (podlasiacy), M. Bugajśka, Skalmierska i H. Nofierówna (orkiestra „Namysłowiaków“), S. Serednicka (rawskie mazowieckie), Zaleska (Opatołów pow. Częstochowski), Łącka, Cygańska i Zaleska (dział i baba), Siemleńska (Autek), Wehrowa (2 dziewczynki, wieniec, poduszka i chorągiew czerwona). Strzyżki jednemu z namysłowiaków dorobił własnoręcznie p. J. Skalmierski. Inne instrumenty zostały wykonane w pracowni firmy Malko w Częstochowie.

W tych dniach przybył ma jeszcze sientkiewiczowska „Baśka“ w scenie kiedy, siedząc na dachu, przekomarza się z Zagłobą. Dwa te typy przygotowuje p. A. Wehrowa.

W dziale zabawek mają przybyć od dr. Karola Bennego z Warszawy ekspozycy Polskiego Tow. Przemysłu Ludowego.

Już przybył do tego działu eksponat

wyjatkowo estetyczny, mianowicie całeminiaturowe urządzenie sypialni Młusi i Wandzi Fijałkowskich wyrobione artystycznie laubieżą z drzewa przez p. Ludw. Kozłowskiego. Tu też zaliczyć należy model drewniany saly świeczek Częstochowskiego Tow. Gimnastycznego—praca p. Jarosza.

W tych dniach zwiedzały wystawę pod kierunkiem swych wychowawczyń uczennice pensji p. W. Chranowskiej i Komarowy oraz działawa a także pannefrelbanki z zakładu p. J. Luchtdówny.

Estetyczne roboty tapicersko dekoracyjne na Wystawie wykonał p. Ludwik Lappe, Aleja II nr. 31.

Zaznaczyć należy, iż niektóre firmy, pragnąc przyczynić się też ku zasileniu fundusów Tow. Opieki Szkolnej dostaw swe ofiarowały Wystawie bezpłatnie, a mianowicie: Bracia Skalmierscy—instalacja elektryczna; Tow. telefon—połączenie telefoniczne; Zdzisław Rylski—samograjce zastępujące orkiestrę za wrzuceniem 5 kop. na dochód Tow. Opieki Szkolnej. Również Tow. Pożyczkowo-Oszczędnościowe przysyłając 15 to rublowy udział w koscie lampy elektrycznej na 400 świec, wiszącej przed wejściem od ulicy, bezpłatnie ofiarowało do niej siłę, włączony ją do swego licznika.

(Jrg.)

Telegramy

Amnestja.

Petersburg, 2. „Riecz“ donosi: Z wiarogodnego źródła dowiadujemy się, że w dniu wczorajszym zatwierdzono ostatecznie projekt amnestji na zasadach proponowanych przez ministra Maklakowa.

Kradzież 30 tysięcy rubli.

Warszawa, 1. Dzisiaj rano w jednej z kas pomocniczych magistratu wykryto kradzież 30 tys. rb.

Po wykryciu nadzycyca zawiadomiono władze sądowe i śledcze, które na razle sprawców nie wykryły. Sędzia śledczy spisał protokół, poczem aresztowano dwóch t. zw. liczników przysyłających: z kasy głównej — Marszałka i z kasy pomocniczej — Dymitriuka.

Po przeprowadzeniu dochodzenia pierwiastkowego stwierdzono, że worek leżał w skarbcu 4 dni, co opowiadano do przypuszczenia, że nadzycyca popełniło przed tym terminem.

Rozpuszczenie rozrządów.

Wiedeń, 2. Rozpuszczenie rezetwistów na północnej granicy monarchji ma się zacząć 6 bm.

Cesarz i dziewczona.

Berlin 2. Sąd w Ebingu odrzucił skargę cesarza Wilhelma na dziewczęce majątku cesarskiego Kadyntez ze względu na to, iż cesarz przeoczył termin prawem przewidzianym.

Z lotniotwa.

Sewastopol 2. Dwaj porucznicy Pirtow i Afanaskij dokonali tu śmiałego lotu przez Eupatorję, Symferopol i z powrotem bez opuszczenia się na ziemię.

11) BOLESŁAW ZYGMUNT GNOIŃSKI.

Rok 1813.

Z DZIEJÓW WOJSKA POLSKIEGO.

(Ciąg dalszy).

IV.

W dalszym postępowaniu polskiego korpusu, niemianic ważniejszego do zapotowania, jak chyba tylko to, że w Piotrkowie, dnia 12 lutego poczyniono zakup kilkudziesięciu koni, mających służyć później dla nowo zorganizowanych pułków polskich w Krakowie. W Częstochowie naczelny wójt składał hold Matce Boskiej na Jasnej Górze, przyciem szepiąc gorącą sditwę iż miał w oczach.

Dnia 16 lutego, o 11 z rana, k-ótki tylko robiąc przystanek w Oksuzu, Poniatowski wprowadził wojsko do Krakowa. Tutaj od pierwszego dnia wódz polski zaczął gorączkowo dalszą organizację armji, wśród okropnych warunków, gdyż będąc okrążony austryjakiemi, gotującymi się do zrzućcia maski, narozny był na niebezpieczeństwo z jednej strony, z drugiej przez s-igających go rosjan, a z trzeciej miał ustawiczne zmierzanie z powodu bardzo małej ilości nadciągających ochotników, gdyż część społeczeństwa polskiego przestała wierzyć w odrzucenie sławy Napoleona i zupełnie zrozpaczona op-ścila ręce.

Trudno do wyjścia położenie, z kaz-

dym dnem zwiększało się, a w drugiej połowie marca miało dojść do trójaciści ponał wszelki wyraz, teraz bowiem felmarzalek Fridmout, dowodzący stojącym wśdy pod Krakowem 3 korpusem austriackim, działając na wzór Szwarcebnerga, rozpuścił pigoskę, ze rosjanie okrzykli jego korpus. I że nie czując się w możności stawić im oporu, odstąpił z W-śię, czem rzecz prosta, dalszy op r Poniatowskiego starał się uczynić niemożliwym.

Choć narazie klaniliwe te wieści nie przestraszyły doświadczonego już na Szwarcebnergu ks. Józefa, to jednak w rzeczy samej w początkach kwietnia 1813 roku, nad granicą austriacką skoncentrowała się kilkakrotnie liczniejsza armia rosyjska pod dowództwem Sackewa, zmocniona przez ciągłe posiłki z Rosji, a dochodząca do 60,000 dobrze wyćwiczonego żołnierza, zachęconego pogromami armji francuskiej, a przyciem posiadającą do takiej doskonałości dowodzącej amunicję, o jakiej polacy, ani nawet austriacy nie mogli marzyć; pod czas bowiem, gdy błędny nasz naród ogolony prawie dostrzeżony przez ustawnicze wojny, jeszcze ciągle dręczony i ze wszystkich stron suwany nie mógł pomyśleć o byciu materialnym, w Rosji potworzyły się już ogromne kaptały, które bezustannie napływały do kas ich korpusów.

Miał wprawdzie pewne fułusze i Poniatowski, ale nie mógł nimi szafować zrytało, gdyż trzeba je było zach-

wać na mogącą wybić czarną grdzinę. Po usilnej, alez mordowanej pracy organizacyjnej, Poniatowski skojarzył 14,000 armję, 200 armat i amunicję zaledwie na kilka godzin dobrego ognia.

Z jakich pułków składało się ostatecznie wojsko polskie i jaka była ich numeracja, opowiemy pod koniec opowiadania, gdyż armja polska do rozpoczęcia krwawych bitew, stoczonych z godną podziwu całego świata walecznością choć bardzo powoli, to jednak ciągle wzrastała.

Pomijam tu także w tej chwili o wojsku oślesiem, zestawionem dla obrony Księstwa Warszawskiego i podkreślenia swej samostojności, które zamknięto się do twierdząca, a które też mało w przyszłości przżyć nie jedną cięgią chwile.

V.

W kwatrze komendanta tierdzy w Zamosł w gwaro i ludu, od mundurów oficerskich bile tana slychac coraz to śwież, akronypledziedziwi i bżęć ostróg urwo wncndżących oficerów. To narada wojenna, która odbywa się w każdą sobotę o stniele fartrycy i taktyce jej bronięcia.

W obrzynieij sali jedni spacerują, prowadząc og-wioną rozmowę, inni przegłajają plany fortecy i poblizkich okolic.

Na zegarze wleżowym wybiła godzina szasta wieczorem czyli ostateczny termin uzastony na zebranie się.

Echo tego dźwięku rozlegalo się jeszcze, gdy do sali wszedł powozay ko neadant, generał Maurycy Hauke. — Waeł gwar ucichł, zebýs i przelatującą machę uslyszal, i waeł rozległ się głos dyżurnego oficera: „Baczność panowie oficerowie!“

Wypowiedzawszy te słowa dyżurny stanął przed generałem, poczem wyprężony jak struna zaraporował. Obieknawszy naszą fortecę i jej okolice w granicach oznaczonych, dyżurny poruczcik, feldfebel i kapotaier z 4 fortu, danieli mi, że na drodze prowadzącej ze Szwarcebnerzya na 3 wieżisnie od fortecy, znaleziłi zranionego w tył głowy i we krwi brojącego poruczcika 6 pułku ułańców, który jest nieprzytomny i znajduje się obecnie w szpitalu, w fortecy nr. 2.

Bystre oczy komendanta jęły szybko porzazić się w swej sprawie, ale nie mówiąc, stał tak chwilę jakby gromem rozony, wreszcie oprzytomniał, wsty orzemuł sam do siebie tonem wyratającym niepokój: „Czy się czasem nie stało co złego z armją ks. Józefa, i czy wo officer nie widził właśnie strasznej do mnie nowiny?“ — tu zwrócił się do dyżurnego.

„Patrzano, czy nie miał jakich papierów?“

— „Owszem, panie generale, lecz nie przy nim nie był, ale miał także zadanej broni—dndał zapytany.

(d. c. o.)

KRONIKA

Zamknięcie kongresu.
Karlsruhe 2. Zamknięto tu kongres studentów rosjan. Uchwalono założenie korporacji koleżeńskiej, na czele której stanie 7 prawomocnych członków zarządu.

Sewastopol 2. Pięciu oficerów lotnictwa dokonało udatnego wzlotu na Baebery saraj, Eupatorię, Sewastopol i Kaccę.

W Mongolji.
Chan-Czun 2. Bunt w Nańganie zakończył się tragicznie 34 rewolucjonistów sąd polowy skazał na śmierć. Siłce oddziały zawodników rozesłano po okolicy celem wyniszczenia doścześnie resztek rewolucjonistów. Władze organizują milicję wiejską, sprzedając włościanom przywiezione z Girynu karabizy i mautery.

Obniżenie taryfy.
Irbit 2. Komitet Jarmarkowy uchwałił wyjednanie u władz oświatowych obniżki taryfy kolejowej od towarów przeznaczonych na jarmark Irbicki. Nado uchwalono wyjednać subdyjną zapomogową dla przemysłowców, zajmujących się połowaniem na sobole, a to z powodu zawieszono polowania na 3 lata.

Zgoda Senatu.
Waszyngton 2. Senat przyjął propozycję rządu co do budowy dwóch wojennych statków linowych.

Koniec bezrobocia.
Nowy Jork 2. Zakończono tu bezrobocie krawców, które trwało od stycznia. Robotnicy zgodzili się na warunki złożone przez pracodawców.

Nowy drewnoaut.
Wilhelmshafen 2. Spuszczono tu na morze nowy Drewnoaut „Książę” o pojemności 24000 tonna o szybkości 27 węzłów na minutę.

Sufrażystki.
Londyn 2. W Mownmounthre sufrażystki przesyłały na ręce władz oświatowych fałszywą depeszę, nakazującą mobilizację armii terytorjalnej, budząc tym olbrzymi popłoch.

Katastrofa kolejowa.
Londyn 2. W pobliżu Anihestle nastąpiło zderzenie lokomotywy z pociągiem kolei elektrycznej, przyczem 35 osób odniosło znaczne uszkodzenia.

Rozbicie kasy.
Lublin 1. Nocy dzisiejszej w fabryce Plągego i Łaskiewicza zorbity kasę i zabrano 1,400 rb. Kasa była zabezpieczona.

Na Bałkanach.
Turcy oddają Adrjanopol.
Londyn 2. Według krążących tu pogłosek Turcja zdecydowała oddać Adrjanopol.

Pogłoski o pokoju.
Londyn 2. Biuro Reutersa zawiadania, że zarówno miejscowe jak i zagraniczne źródła donoszą o rychłym zawarciu pokoju. Kola otomańskie mają już nawet jakoby przygotowane instrukcje na wypadek zaprzestania wojny, którego szanse wzrosły z chwilą wyrażenia zgody ze strony Porty co do zadośćuczynienia żądaniom mocarstw.

Trwają przy swoim.
Londyn 2. Nieprzejednane oświadczenie delegatów bałkańskich, zwłaszcza czarnogórskich, dotyczące Skutari, zostało to nieprzychylnie przyjęte.

Kłeska turek.
Ateń 2. W północnej części Jannly Turcy stoczyli zwycięską bitwę z Grecami. Oddział turecki zniszczony. Niedobitki salwowały się ucieczką. 180 osób wzięto do niewoli. Straty greckie niezliczone.

Kongres albański.
Triest 2. Otwarto tu kongres albański.

W kongresie uczestniczył przeszło 100 osób z pośród przedstawicieli Albanji i prowincji albańskich.

Na Rodosie.
Ateń 2. Donoszą tu z Rodosu, że aresztowano śród włościan trwają dalszym ciągu. Kilku Greków poddano banicji, między innymi mera jednego z głównych miast i dwóch członków „rady najstarszych”. Postępowanie władz włościańskich sprawia tu wprost przykryające wrażenie, które odbija się w całym mieście.

Wizyta u Pasioza.
Belgrad 2. General Paprykow odbył dłuższą konferencję z Pasiczem. Według doniesień gazety „Stampa” konferencji tej nie należy przywiązywać poważniejszego znaczenia. Omawiano jedynie szereg spraw, związanych z postępowaniem wojennym.

— Dzisiejsze nabożeństwa pasyjne.

Nabożeństwa pasyjne czyli tak zw. „Gorzkie żale” odprawiać się będą jak w każdą niedzielę wielkiego postu tak i dzisiaj

na Jasnej Górze o godzinie 3 po południu;
 w kościele św. Rodziny o godz. 3 po południu;
 w kościółku Im. Mariji o godz. 11 i pół rano tj. w czasie sumy przy odpowiedniej pauze.

— Rekolekcje.

Dla rzemieślników i przemysłowców odbywać się będą w tym roku w kaplicy przy kościele św. Rodziny od dnia 5 marca przez dni trzy, o g. 7 wieczorem.

Na Rakowie w kościele parafialnym odprawiać się będą wieczorem o godzinie 7: w poniedziałek, wtorek i środa, tj. d. 3, 4 i 5 marca b. r., a w czwartek spowiedź św. z udziałem kilkunastu księży z sąsiedztwa.

— Wizyta pasterka.

W czwartek 8 maja, tj. w dniu uroczystości św. Stanisława przejdzie do Częstochowy J.E. książę Biskup ks. Stanisław Zdzitowiecki, który zabawi tu do poniedziałku, 12 maja, w którym to dniu po rannym nabożeństwie, uda się do Kłobucka.

Dalszy ciąg wizytacji przedstawia się jak następuje:
 wtorek, 13 maja, Kłobucko (konsekracja w. ołtarza);
 środa, 14, Kłobucko, po Mszy św. do Starokrępcz;
 czwartek, 15, Starokrępcz (konsekracja kościoła);
 piątek, 16, Starokrępcz, po Mszy św. do Częstochowy;
 sobota, 17, z Częstochowy powrót do Włocławka.

— Zebranie murarzy.

Dziś, w niedzielę 2 bm. o godz. 3 po poł. odbędzie się zebranie członków cechu murarskiego w lokalu własnym, przy ul. Wały nr. 22, dom Gładycha.

— Zebranie stolarzy.

Dziś, w niedzielę, 2 bm. o godz. 3 po poł. w lokalu Stowarzyszenia Rzem.-Przem. odbędzie się gospodnie zebranie czeladników stolarskich. Na zebraniu tem dokonany zostanie wybór starszego majstra dozorucego.

— Zebranie krawców.

Dziś, w niedzielę, 2 bm. o g. 4 po południu w sali Magistratu odbędzie się sesja krawiecka, na której będzie prowadzona w dalszym ciągu dyskusja o otwarciu w Częstochowie składu z gotową garderobą, jak również z materiałami i przyborami krawieckimi. Propozycja, która wyszła od rzemieślników i robotników, została przyjęta przez szczerze zgromadzenie krawców m. Częstochowy, którzy nie są w możności sami podołać takiemu zadaniu. przeto uprzejmie proszą, aby zechcieli przyjąć udział w tej inicjatywie szersze warstwy naszego społeczeństwa pod hasłem „swój do swego”.

Również pożądane byłoby, żeby zechcieli przyjąć w tem udział związki i kooperatywy. W tym też celu zaprasza się niniejszem delegatów związków i kooperatyw o przybycie na zapowiadane na dzisiejszą niedzielę zebranie.

— Zebranie „Samopomocy” przy fabryce „Stradom”.

Dziś w niedzielę, 2 bm. o godz. 2 po południu w sali fabrycznej poczekał, odbędzie się ogólne zebranie członków stow. sklepu „Samopomoc” przy fab. akc. tow. „Stradom”.

Ze względu na ważność sprawy członkowie proszeni są o jaknajliczniejsze przybycie.

— Nowa fabryka.

Dla sfinansowania budzącej się pod Sobaczewem fabryki szluczkowej jedwabiu, ministerjum skarbu pozwoliło belgijskiemu tow. nabyć dla potrzeb przedsiębiorstwa w pow. sochaczewskim 400 morgów gruntu. Budowa rzeczonej fabryki dobiega końca. Obecnie przystąpiono do murowania wewnętrznych fundamentów, pod maszyny i niebawem rozpocznie się montowanie maszyn.

— Zebranie kolarzy.

Dziś, w niedzielę 2 bm. o godz. 5 po poł. w lokalu „Lutni” odbędzie się w drugim terminie zebranie ogólne członków sekcji kolarzkiej „Lutni”, którego postanowienia będą prawomocne bez względu na liczbę obecnych. Wskutek ważności spraw porządku dziennego

członkowie proszeni są o liczne przybycie na zebranie.

— Odczyt z fizyki.

Dziś, w niedzielę o godz. 7 i pół wieczorem zaś — czwarto odczyt o powietrzu, jako wstęp do wykładów o aeronautyce i aerodynamice.

— Teatr w Stow. Rzem.-Przem.

Dziś, w niedzielę, 2 bm. w sali Stow. Rzem.-Przem. odbędzie się przedstawienie amatorskie. Wieczór wypełni farsa w 4 aktach Lauffa p. t. „Nie miała baba kłopotu”. Rolę Fifi odegra pani Stokowska — Fittlińskiego zaś — p. Stokowski, który zarazem kieruje tą sztuką. Początek widowiska o godzinie 8 wieczorem.

— Zebranie Kupców Polskich.

Doroczne ogólne zebranie członków częstochowskiego oddziału Stowarzyszenia Kupców Polskich w Warszawie odbędzie się w lokalu własnym w Alei III nr. 54 w sobotę 15 b. m. o godz. 7-ej wieczorem. Porządek dzienny: 1) zagajenie posiedzenia, 2) wybór przewodniczącego, asesorów i sekretarza, 3) projekt zatwierdzenia sprawozdania za rok 1912. 4) projekt zatwierdzenia budżetu na 1913 r., 5) wybór członków zarządu na miejsce ustępujących, i 6) wolne wnioski.

— Zebranie Kasy Pożyczk. Oszczędni. przy Stow. Rzem.-Przem.

W niedzielę, 9 b. m. o godz. 3 po poł. w lokalu własnym przy Alei I nr. 9 odbędzie się ogólne zwyczajne roczne zebranie członków Kasy Pożyczkowo-Oszczędnościowej przy Stow. Rzem.-Przemysłowem.

— Wycieczka krajoznawcza do hut w Rakowie.

We wtorek, 4-go b. m. odbędzie się wycieczka urządzona przez częstochowski oddział Towarzystwa Krajoznawczego do Rakowa w celu zwiedzenia zakładów metalowych B. Hankiego. Wyjazd z dworca wiedeńskiego o g. 2 min. 30 po poł., powrót o god. 6 min. 30 wieczorem. Koszt przejazdu tam i z powrotem 18 kop. — Punkt zborny na dworcu kolei wled.

— Zebrania „Rzemieślnika”.

Wczorajsze zebranie nowej, a już tak pomyślnie prosperującej kooperatywy żelaznej p. n. „Rzemieślnik” rozpoczęło się o godz. 8 wiecz. i trwało do 10 i pół. Przewodniczył obradom p. Więclawski, asesorami byli pp. Kopydłowski i Świeży Adam, pióro trzymał p. Skalski. Podczas nader ożywionych obrad powzięto ważne uchwały, mianowicie zatwierdzono budżet w wysokości rb. 2.000; opowiadano zarząd do pozyczenia starań i zasługująca kredytu do wysokości rb. 6.000 na powiększenie sklepu z frontem, gdyż dzisiejszy już się okazuje zbyt ciasny; dalej omawiano liczne sprawy dotyczące wewnętrznego prowadzenia sklepu i spraw fachowych.

Wreszcie dokonano wyborów, mocą których powołano do zarządu pp. Dąbrowski-go Aleks., Kurpińskiego Marcina i Świeżego Adama; za zastępców: Kundermana Edwarda i Sobleraja Igu. — Wogóle obrady prowadzone były nader poważnie, co dowodzi, iż wszyscy z obecnych na zebraniu 40 członków należycie rozumieją i oceniają całą doniosłość podjętego zadania.

— Konkerty warsz. orkiestry strażackiej.

W sobotę 8 marca i w niedzielę 9 marca w sali częstoch. Straży ogólnowej ochotniczej odbędą się dwa symfoniczne koncerty warszawskiej orkiestry strażackiej pod kierunkiem p. A. Sielskiego. Na program tych koncertów złożą się utwory Chopina, Czajkowskiego, Beethoven’a i innych wybitnych kompozytorów swoich i obcych. Konkerty te budzą śród częstochowian ogólne zainteresowanie.

— Powtórna licytacja.

Z powodu niedojścia do skutku wczorajszej licytacji na pnie drzew świętych na placu magistrackim — powtórna licytacja od sumy 36 rb. 65 kop. (tu plus) odbędzie się jutro, 3 bm., o godz. 11 rano.

— Z Tow. Szerzenia Wiedzy.

W niedzielę 9 marca o g. 4 po poł. w lokalu własnym Tow. Szerzenia Wiedzy (Teatralna 13) odbędzie się doroczne walne zebranie członków tegoż Tow. W razie niedojścia do skutku zebrania w pierwszym terminie (z powodu braku przepisanej ustawy liczby członków), odbędzie się ono w tydzień po niem to jest dnia 16 marca o g. 4 pop.

o czym specjalne zawiadomienia rozsyłane nie będą.

Zebranie w drugim terminie i jego rezolucje będą prawomocne i obowiązujące dla ogółu członków bez względu na liczbę obecnych.

Porządek dzienny zebrania obejmuje: 1) wybór przewodniczącego walnego zebrania; 2) sprawozdanie za rok ubiegły 1011-1912; 3) wybór zarządu na rok 1912-1913; 4) wolne wnioski.

— Opiece miłośnierdzia.

Opecie miłośnierdzia członków oraz prenumeratorów naszego „Goi’a Czysta” polecamy Konstantego Kijaka, kalekę (Warszawska 54) obarczonego dwójgim drobnych dzieł. Zona chora, przeto ani jedno ani drugie nie może zarobić na kęs chleba. Kto więc bierze do serca wysoce humanitarne i chrześcijańskie res sacra miser — niechaj pospieszy choćby z najdrobniejszą ofiarą.

— Wieczór na wpisy.

W niedzielę, 9 b. m. w sali Restaury Rzemieślniczej (I Aleja 9) odbędzie się wieczór muzykalno-wokalny na wpisy dla niezamężnych uczennic pensji p. Jurkowskiej. Wieczór poza muzyką i śpiewem wypełnią dwie jednoaktówki „Próba” Arwora i „Dzieciaki” Świderskiego pod kierunkiem amatora p. Orlińskiego.

— Charakterystyczne zapomnienie.

Wpadł nam w ręce pięknie wykonany sposobem drukarskim blankiet listowy częstochowskiej fabryki guzików akcyjnego towarzystwa „Jan Grossman” z nagłówkiem wylicznym w języku urzędowym z tłumaczeniem niemieckiem. O przekładzie polskim, jakkolwiek jeszcze nie zabronionym, widocznie zapomiano.

— „Losy Europy” w Częstochowie.

Teatr premier zapowiada gościnę swoją u nas na 3 i 4 marca. Poznamy dwuletni doświadczenia z reperturu teatrów warszawskich, a mianowicie wesołą komedię Bolesława Gorczyńskiego p. t. „Pocci się żenią” i satyrę polityczną Brunona Winawera p. t. „Losy Europy” grane są obecnie z niesłabnącem powodzeniem w teatrze Małym w Warszawie. — Zespół artystów złożony z 20 osób na czele których widzimy panią Murę Kalinowską znaną u nas ze swych występów grudińowych. Sztuki reżyseruje sławny artysta teatru krakowskiego p. Józef Popławski. Mamy więc nadzieję, że te dwa przedstawienia dostarczą mieszkańcom Częstochowy małej rozrywki.

— Benefis M. Lenka.

W środę 5 marca odbędzie się benefisowe przedstawienie artysty sceny teatru Paryskiego, b. artysty teatru łódzkiego i Bagateli w Warszawie, p. Marjana Lenka. Afisz zapowiada wesołą krotkochwile o 4 aktach ze śpiewami p. t. „Ułani ks. Poniatońskiego”.

— Teatr w „Ognisku Robotniczym”.

Stale cieszący się powodzeniem teatr amatorski w „Ognisku Robotniczym” zapowiada na dzisiejszą niedzielę, 2 b. m. nową sztukę p. t. „Wiwia Perpetua” autora S. J. Jest to przepiękny obraz sceniczny — pełen akcji dramatycznych z czasów prześladowania chrześcijan w III w. wieku, a więc za panowania Sewera. Na scenie widzimy kuli bogini Minerwy — przy śpiewach i tańcu poganki kapłanki. Rzecz dzieje się w domu bogatego patrycjusza przy dworze Cezara, wydającego straszne wyroki na pierwszych męczenników za wiarę w Chrystusa.

Całość urozmaicona pięknymi efektami scenicznymi i grą światła, przy bogatych kostiumach z czasów Rzymskich, daje malowniczy obraz nawiązania i pochodu rozplomienionych miłością neofitów za krzyżem. Sztuka ta b. odpowiedzialna na okres W. postu zapewne zapewni nie jeden raz salę Stowarzyszenia Krakowska Nr. 13. Początek o godzinie 5 i pół po poł. — koniec 9 wieczorem.

— Wypadek przy pracy.

Wczoraj o godz. 10 rano robotnikowi fabryki W. Brass i S-wie, Badolffowi Golarzdzakowi maszyną zlamana ręka w 3 cb częściach. Pierwszej pomocy udzielono mu na miejscu.

— Zaliczenia.

W dniu wczorajszym wpłynęły i są do zaliczania na kolei W.-W. następujące zaliczenia:
 Nr. nr. zaliczeń zwyczajnych bezpośrednio: 25819 26182 26730 26744 26750 26778 26950 27824 28511 28598 28941 28950 29381 29520 29581 27021 27039 27216 27224 27250 27298 27430
 Nr. nr. zaliczeń zwyczajnych krajowych: 4404 44015 4493 4399 4560 4518 4522 4433 4546 4561 4577 4640

Szyk i zdrowie.

Holdowanie modzie ze strony naszych pań a nawet wdęć jak holdowanie, bo narazanie swego zdrowia na szwank jest dźwilnym objawem próżności. Często spotkać można podczas mroźnego dnia zgrabną figurkę...

Z plimioniotwa.

W artystycznie wykonanej szacie opuścił świeżo tłoczny listowy numer 'Wsi Ilustrowanej' (redagowanej od pewnego czasu przez p. S. Rachwałę) i oprócz kilkudziesięciu reprodukcji, ujawniających piękno zimowych krajobrazów wsi polskiej...

Kobiety adwokatk.

Projekt ustawodawczy, dotyczący kobiet adwokatów, był, jak wiadomo, rozpatrywany jeszcze w grudniu r. z. w Radzie państwa. Prawica miała zrobić w tej sprawie osobne votum separatum.

Sprawy celne.

Ministerjum skarbu dokonywa reorganizacji zarządów celnych, na mocy nowego prawa w r. 1913. Zarządy te będą zniószone. Zamiast nich utworzone będą posady inspektorów okręgowych.

Nowy szwiel

Jakis oszust rozesłał na prowincję i do Cesarstwa szumne reklamy, zachęcające do gry w loterię klasyczną, według planu przez niego obłożonego.

Plan ten wraz z biletami, specjalnie wydrukowanymi, rozesyłany został przy odezwach z napisem: 'Polski Dóm Złeczeń bankowych Stefan Klimaszewski i sp. Warszawa, Marszałkowska 151'.

Oprócz adresu, powyżej wskazanego, w listach i odezwach, dla większej powagi, wskazano nawet adres dla depesz: Warszawa, Bank-Klimaszewski.

Naturalnie, natwanych nie brakło. 'Dom z eceń Bankowych' musiał otrzymać sporo zaliczków, nikt jednak nie może się pochwalić, aby z owego domu otrzymał... wygraną.

Jedna z osób poszkodowanych zwróciła się oświadczyć do owego 'Dому Złeczeń', lecz pod wskazanym adresem nic podobnego nie znalazła.

Nawet stróż domu Nr. 152 przy ul. Marszałkowskiej oświadczył, że 'zadnego Klimaszewskiego nie zna i tu taki nie mieszka, wprawdzie przed paru tygodniami wynajął pokój jakis jegomości, podobno żydek, lecz się nie wprowadził, przychodził tylko odbierać listy'.

Szkoly prywatne.

Komitet Rady państwa przyjął try powraski do projektu o szkołach prywatnych. Według poprawki pierwszej, kurator okręgu usuwa nauczycieli bez podawania motywów; według drugiej - wrazie zaburzeń w szkole prywatnej - szkola bezwarunkowo zostaje zamknięta; zaś trzecia wprowadza ograniczenia, tj. nie daje wszystkim praw szkół rządowych wychowawcom szkół prywatnych, którzy zdają egzamin rządowy na maturę.

Obstrukcja prawoy.

W komisji Rady państwa, rozważającej projekt walki z alkoholizmem powtórzyła się obstrukcja prawicy, która proponowała wobec odrzucenia przez Dumę ciągłości prawodawczej, uznanie nowego komisji, za materiał do opracowania nowego projektu.

Przewodniczący komisji, Zinowiew nie pozwolił na dyskusję w tym przedmiocie i obstrukcję przerwał.

Interesanci a kasjerzy.

W celu uniknięcia nieporozumień między podróżnymi a kasjerami kas stacyonary, zarząd kolei ww. wydał polecenie, aby kasjerzy biletowi i ekspedycyjni pr. y przyjmowali pieniądze głośno wymawiali wartość pobieranej lub wydawanej monety.

Przebudowa toru.

Ministerjum komunikacji wystąpiło do ciał ustawodawczych z propozycją wyznaczenia kredytu w sumie rb. 80,000 na wykonanie studjów i sporządzenie szczegółowych projektów, referatów o bjaśniających i map na przebudowę toru kół warszawsko-wiedeńskiej na tor szereki.

Według ogólnego kosztorysu, zmiana toru na całej długości kolei warszawsko-wiedeńskiej ma wynosić rb. 28,000,000.

Przebudowa toru rozpocznie się na linii od Łowicza do Granicy; koszt tych robót wyniesie rb. 8,000,000.

Depesze niedoręczone.

Chaim Landau, B. Sztokman, Józef Cencenatur, Jaroszyńska.

Kafle i roboty zdunskie L. NIEPRZECKI i S-ka

w Częstochowie, Teatralna 34, telefon 321.

Unarodowienie handlu.

Ostatnimi czasy coraz to częściej spotykamy na łamach pism wzmianki o unarodowieniu handlu polskiego, czyli, że stopniowo handel i przemysł przechodzi w ręce chrześcijan.

Na porządku dziennym dochodzą nas wiadomości, iż w różnych dzielnicach naszego grodu powstają sklepy spożywcze, galanteryjne itp.

Ostatnio rozeszła się po mieście pogłoska, która okazała się prawdziwą, że przy stacji Kamińskich, w Gomolcach zawiązała się udziałowa spółka trzech za możnych obywateli handlowców i przemysłowców, z kapitałem kilkudziesięciu tysięcy rubli, która w końcu marca b. r. otwiera olbrzymi skład hurtowy towarów spożywczych galanteryjnych, blawatnych itp. na w.ór zagranicznych. Spółka ta czysto chrześcijańska zasilać się będzie towarami, u źródeł, aby dostarczać do handli drobniejszych, mogła dawać lepsze warunki niżli obecne żydowskie hurtownie.

Nową placówkę witamy z uznaniem i życzymy pomyślnego rozwoju. Ak.

Marjawici. Wilno.

Na prośbę duchownego marjawickiego o udzielenie placu pod budowę domu modlitwy, zarząd miejski w Wilnie zapytał przedstawiciela marjawitów duchownego Tutaba - ilu gmina marjawicka liczy parafian? Na to odpisał Tutaba, że gmina liczy blisko 300 wyznawców. W tymże czasie konystorż rzymsko-katolicki zawiadomił zarząd miejski, że dotychczas ani jeden katolik nie przeszedł na marjawityzm.

Jak wiadomo, przy przejściu z jednego wyznania na drugie, władze duchowne korespondują z sobą, prosząc o wykreślenie danej osoby z ksiąg parafialnych. Otóż ani jednego takiego za wiadomienia od gminy marjawickiej konystorż rzymsko-katolicki nie otrzymał.

Don Juan wzmocnionej ochrony.

Były gubernator niżlenowgorodzki, obecnie poseł do Dumy państwowej, Chwostow, jest obecnie przedmiotem szczególniej uwagi ze strony prasy rosyjskiej wobec wszczęcia przeciwko niemu śledztwa za nadużycia wyborcze. Pod tytułem 'Don Juan wzmocnionej ochrony' zamieścili obecnie dzienniki rosyjskie treść skargi przedsiębiorcy operowego na jarmarku w Niżnym Nowogrodzie, Zimmermana, złożonej w ministerjum spraw wewnętrznych.

W dniu 15 stycznia rz. zjawił się do teatru na próbę przedstawienia miejscowy policmajster i poprosił o zezwolenie go z artystkami S. i B. Przedstawiony im w imieniu gubernatora Chwostowa, zaprosił je na kolację w restauracji.

Artystki odmówiły. Policmajster zwrócił się do Zimmermana, aby artystki nakłonił do przyjęcia zaproszenia. Zimmermann oświadczył, że nie może wtrącać się w ich życie prywatne i pośrednictwa swego w tej sprawie odmówił. Wkrótce przybył pomocnik policmajstra i uprzedził Zimmermana, że za upór

swój zostanie ukarany i postępkę swego pozostałe.

Po rozmowie tej istotnie rozpoczęły się przesładowania.

Dnia 21 września tegoz roku zaarżstowała została kasa teatru, a Zimmermana w trybie administracyjnym włączony na trzy mteślak. Skarga Zimmermana w porę wysłana do Petersburga miała ten skutek, iż Zimmermann został z więzienia wypuszczony, przeciwko Chwostowowi jednak nie wytoczono śledztwa.

Znany działacz społeczny, Aleksander Stachowicz, zamieszczać powyższą wiadomość w 'Russk. Moiwie', żąda od Chwostowa, aby pociągnął go do odpowiedzialności za oszczerstwo i dodaje, że w Niżnym Nowogrodzie wielomową o przetrządkce nocnej Chwostowa z policmajstrem na statku rządowym, gdzie działali się orgje, nie nadające się do ogłoszenia w piśmie.

Dodać tu trzeba, że Chwostow jest obecnie przewodczą prawicy w Dumie, a stanowisko gubernatora porzucił dla tego, iż prawica obiecywała wybrać go na prezesa Dumy państwowej. G. W. iec.

Rozmaitości.

Wiec tureczyny.

Kobiety tureckie zorganizowały w gmachu uniwersytetu wiec, na który zgromadziły się w liczbie 4,000. Na wiecu tym uchwalily odezwe, wzywającą wojsko do wytrwania w walce i protest przeciw okrucieństwom, rzekomo popełnianym przez wojska państw bałkańskich w Rumelii. Protest ten ma być przesłany do żon wszystkich wybitniejszych dyplomatów w Europie.

Cementowe armaty.

W Ameryce panuje wciąż dążenie, aby pracę ręczną we wszystkich dziedzinach zastępować - maszynową. Ostatnim wynalazkiem w tej dziedzinie jest, tak zwana, cementowa armata. Jest to właściwie długa żelazna rura z tlokiem. Tę rurę napełniają się cementem i za pomocą przytwierdzonej do niej ruchomej pompy obrzuć się nią i oblepia żelazne rusztowania. Przy pomocy tego aparatu można, w bardzo krótkim czasie zamieniać olbrzymie żelazne szkielety w betonowe ściany. W tym celu wiązania żelazne pokrywają się drewnianą gęstą siatką pod którą umieszczona jest ściana drewniana. Gdy teni zaschnie, ściana się usuwa, tak iż może ona służyć do kilku frontów. Przy współudziale takich 'cementowych armat' zbudowano już setki domów na wyspie Hawaj, a między innymi gmach, mieszczący działą amerykańskiej armji.

Nowe wydawnictwa.

WALERY PRZYBOROWSKI.

Bóg mi powierzył honor Polaków... Opowiadanie młodego krakusa; z ośmioma rysunkami Stanisława Bagińskiego. Warszawa, nakład Gebethnera i Wolfa. Kraków, G. Gebethner i Spółka. Str. 213. Cena w kartonie rb. 1.20, w ozdobnej oprawie rb. 1.50.

Walery Przyborowski ma już dobrze ustaloną sławę autora powieści historycznych dla młodzieży. Bohaterem istotnym niniejszego opowiadania jest Książę Józef Poniatowski. Na te wielkopomnych wyderzeń z końca 1812 i w 1813 r. wśród tętniących werwą pisarską i napięciem dramatycznym opiów biter i walk śnują się dzieje przygód młodego żołnierza, co służyć wernie pod sztandarami napoleońskimi, towarzyszył Książcu aż pod Lipsk i był świadkiem tragicznego zgonu Bohatera. Książka, owiana szczerem uczuciem dla osoby niezłomnego rycerza epopei na polonickiej, nadaje się dla starszej młodzieży. Tekst ilustrują doskonale, pełne brawury ryciny Stanisława Bagińskiego.

Nadesłane.

Szanowny Panie Redaktorze! Uprzejmie proszę o zamieszczenie w swem poczytnym piśmie rezultatu sprawy między małżonkami Żuławkami i ich rodziną, z której w I instancji a więc przez sędzię pokoju p. Antonina Sadowska skazana była na 7 dni, a brat jej p. Adam Otrąbek na 20 dni aresztu. Zjazd sędziów pokoju rozpatrzywszy sprawę tę w dniu 28 lutego b. r. obje oskarżonych uniewinnił.

Z poważaniem Edward Sadowski. Częstochowa, I-III-1913. 443.

Pianino tanio sprzedam. Zakład fotograficzny 'Apollo' II Aleja 22.

Licytacje.

Za dlugi Kasy Pożyczkowo Oszczędności we będa sprzaskawo rzeczy, a mianowicie: 18 Lutego s. s. 1913 r. Franciszka Dolnińskiego, Jana Golaszewskiego, Michała Długosza. 20 Lutego s. s. 1913 r. Małżonków Zientkiewicz, Karola Romanowskiego, Jana Jedrzejejskiego, Leonarda Modrego. 21 Lutego s. s. 1913 r. Augusta Mielceńskiego. 22 Lutego s. s. 1913 r. Franciszka Przelozynskiego Małżonków Orczykowskich, Franciszka Czaki. 25 Lutego s. s. 1913 r. Andrzeja Banaszczyka, Stefana Szablkiego-Walenteo Kosmali, Tomasa Dzulubek, Franciszka Szymali. 27 Lutego s. s. 1913 r. Józefa Kosowskiego konie, Józefa Szeszka. 28 Lutego s. s. 1913 r. Organa, Małżonków Sekwestrat Dobrzyński.

TICHN:CHEM. LABORATORIUM 'KAPS' WARSZAWA. RADICAL PARASITOS. jest bez wątpienia najpewniej szym środkiem do wyplenienia szczurów i myszy. wytopia gruntownie wyłącznie pruski i szwabij. jest jednym radykalnym płynem do zgiadzenia pluskwiak wraz z zarodkiem. Dostać wszędzie.

Lekcje tańca

we Wtorki, Czwartki i Niedziele w sali 'Lutni' o godzinie 8-9 do 11-iej wieczór. Stanisław Spub.

'MATERNITE'

Prywatny Zakład Ginekologiczno - Akuszeryjny Doktorów: Z. Rodelmana, J. Sielskiego, O. Goldberga, S. Januczewskiego w Warszawie, ul. Boduena 46 5.

STOLETNIIE SPRZEDAM

skrzypce do sprzedania z widocznym glosem górniem słownym sprzedam nie drogo tylko 2,000 rb ul. Nadzraozna N-r. 34

Pokój

zrazar do wynajęcia I-4 Aleja Nr. 14 dom Praskiego Wiadomoć w anopolu. 284

Główny skład FABRYCZNY

świec Kocielińskich wojskowych Stearynowych i Maszynowych paszaloł i Tryangoli Sprzedają kandyda rzymskiego specjalnoh wegiolków do kadencji Kwiaty metalowe do Kocieloł oraz Woski, Cereszyn, Porafny zaprawy do podług Duży wybrór wyrobów Szostorakich M y d r t wóych fabryk szwajczy i toaletowych perfumieria wyroby ostre stółowe pierwszorzędnej fabryk. A. Musiałowski Częstochowa II Aleja 42 285

Do wynajęcia

2 pokoje z kuchnią o 15 marca. Wiadomoć Cerkiewna Nr. 23 i pięcio 0151

Z zowodu

wyjazdu zęga Sklep spoyawo do sprzedania i rózne rzeczy demowo szarsz ulica Krakowska 48 28.

Krakowska 24

do wynajęcia sklep i mieszkania w w. Am. Oznaka Robotniczego wia domość u teady. 284

Kantor służby

w Częstochowie Teatralna Nr. 45 potrzebny szaraz na wyjazd w Am. do ul. Szwajczy, Chlopas do usług, lokajantka i mamka potrzebna. 284

MLODA

osoba posiadająca najpełna na gosziny lub na stałe zatrudniona w Am. do usług, lokajantka i mamka potrzebna. 284

Pokój

z całonocnym utrzymaniem tamże stolowalo Teatralna 13 piętro. 288

DOM SKLEP

z placem do sprzedania w Warszawie Nr. 110 sprzed. z zowodu z Am. interes. Januszowski 18 wprost Teatralnej. 288

Do wynajęcia

5 i 1 morga ziemi w średnimosci Wiadomoć II Aleja 32 u M. Milsteina. 289

ZARAZ

wynajm 2 pokoje z kuchnią Szkołna 15.

TOW. AKC. HANDL.-PRZEM.

„Ł. J. BORKOWSKI”

ul. Piotrowska № 2, — telefon № 70.

ZELAZO — STAL — BELKI ZELAZNE — GWOZDZIE I DRUT —
BLACHY ZELAZNE I CYNKOWE — SZRUBY — NITY — META-
LE — RURY — OLEJE I SMARY — PASY do MASZYN — PIL-
NIKI — CEMENT — GIPS — PAPA — SMOLA — WĘGIEL I
KOKS — ARTYKUŁY TECHNICZNE DLA FABRYK I ROLNICTWA

SEKRET

jak otrzymać czystą twarz różową, młodzieńczą i oślepiającą
piękną skórę, znajduje się w codziennym myciu się prawdziwym

mydłem z mleka Lilowego „KONIK”

Bergmanna & Co., Radebeul,
po 50 kop. sztuka.

Dostać można wszędzie.

Żądać tylko w czerwonym opakowaniu.

Główny skład na Państwo Rosyjskie:

ul. Chłodnia 10, Petersburg, Małaja Konużennaja 10

Pierwszorzędny Zakład Artystyczny Fotograficzny „APOLLO” II-ga Aleja № 22.

Wykonują Artystycznie Grupy składane i zbiorowe Portrety ze starych
fotografii z gwarancją za podobieństwo jak również prawdziwe fotografie
wypalane na porcelanie wiecznotrwałe do pomników.
Ceny bardzo przystępne.

SKLEP WIEJSKI

2-ga Aleja № 33.

Sprzedaży specjalistycznej która będzie zaopatrywać go na sposób Warszawski w galarety paszety, drożdż, bigos, i t. p. jak również majonezy na zamówienie oraz czysto wiejskie ciasta

Bardzo ważne dla Polaków

od Żydów i Niemców z Wiednia i z Prus inne firmy sprzedawają ubrania gotowe. Jedynie w Galicji Związek katol. krawców w Krakowie (ul. Florjańska № 7 tuż przy rynku a filija we Lwowie pl. Haliński № 7) jest od 13 lat znanym największym zakładem krawieckim na zamówienia i firmą która ma składy ubrań gotowych wyrobionych we własnych warsztatach. Największy skład krawiecki w Krakowie sukna kamgarńców szewiów i t. p. angielskich i krajowych. Ceny najprzystępniejszej! Siły fachowe pierwszorzędnie wykwalifikowane w akademiach krawieckich w Monachium Wiedniu i Hanowerze.

LEKARZ-DENTYSTA

Br. Muszyński

Przyjmuje codziennie od 9-11 r. i od 3-7 w.

Specjalność: złota plomby, złote zguby sztuczne, korony złote i t. d.
Aleja III-oja № 67 I-sze piętro, Telefon № 149.

Lekarz Dentysta

Artur Broniatowski

Przyjmuje codziennie od godz. 9-tej do 1-ej po południu i od 3-ej 7-ej wieczór.
Choroby zębów w i jamy ustnej.
Wycimowanie zębów bez bólu.
ZĘBY SZTUCZNE
I-sza Aleja № 8, dom p. Rygockiej I-sze piętro, telefon № 464.

Filija Warszawskiego

Zakładu czyszczenia

A. ELŻANOWSKIEGO Teatralna 21

Przyjmuje czyszczenie szymb. sposobem ulepszonej, sprzątanie mieszkań, froterowanie posadzek, po cenach nader umiarkowanych.
Gwarancja zupełna. 0746

Pierwsza Nowo Otworzona

Hurtowa i detaliczna sprzedaż Pocztówek Krajowych i zagranicznych wielki wybór.

M. BAUMERT

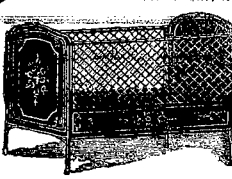
w Częstochowie Krakowska 32 m. 13. Na składzie ciągle nowości.

NOWO OTWORZONY ZAKŁAD

Mebli Żelaznych Konstantego Mercika

ul. Krótka 21, w Częstochowie

Posiada na składzie meble żelazne różnych fasonów, przyjmuje wszelkie roboty lakiernicze jak odnawianie mebli, emalowanie rowarów i t. p. Ceny możliwe niskie.

MYJCIE SIĘ MYDŁEM

„UPPER-TEN”

jesto jedynie mydło na białką roślinną. Udelikatnia skórę ususza i uszczelnia krosty oraz połysk twarzy. Nadaje twarzy piękności i urok młodości. Cena 50 k. Dostać można w składach aptecznych i perfumeryjnych i w składach M. NEUFELD W. ORZEL.

KRAWIEC
Chrześcijańska pracownia najlepiej najtaniej wykonywa
PIERWSZORZĘDNY
ZAKŁAD KRAWIECKI
Wincentego MARKSA
Ul. Ogródowa № 28,
vis à vis Nowościół św. Rodziny

KURSA

stenografii i pisania na maszynie J. Sekulowicza w Warszawie, Marszałkowska 74, uczącymi zamiejscowych listownie biegle stenografować. Prospekty darmo. Po ukończeniu świadectwa.

MASZYNY DO SZYCIA KOMPANII SINGER

MASZYNY
RĘCZNE

MASZYNY
NOŻNE

OD 25 R.

OD 40 R.

WYPŁATA RATAMI od 1 RUB. TYG.

Znane ze swej dobroci nasiona
warzywne, kwiatowe i pastewne, nadeszły do Zakładu ogrodniczego S. Jastrzębskiego w Częstochowie
Ceny znacznie niższe.

Gwarancja zarobku 50 Rb. miesięcz.

Osoby zastępujące szafanta znajdują na całym rok przez nas gwarantowany zarobek precyzyjnie w stobie w domu. Fachowy wykształcenie. Robotę robiąca nabywamy. Prospekt na żądanie, załączamy 2 k. gratis.
TOWARZYSTWO MASZYN DO WIĄZANIA
THOMAS H. WHITTEK-KUNAU i No.
Petersburg, Newski 40/42 02

POKOJ

w oddzielnym wejściu do wynajęcia zaraz Aleja II № 41 m. 4. 223

Do wynajęcia

od 1-go Marca 5 pokoi umeblowane kuchnia i wszystkie wygody oraz połączenie z meblami i bez Składy i stajnie. 283

Zginął

wekiel in blanco na sumę rb. 50 wystawiony przez Ludwika Ossowskiego Ostręga się przez siebie om Antoni Białkowski. 275

W SOBOTE

zginął w 3-jej Alei duży pies podwózkowy czarny kudłaty z białymi łapanami na piersiach kto go odprowadzi do domu przy ul. Jasnej Nr. 15 do sklepu surowcowego otrzyma nagrodę. 281

Świeżo otworzony

skład kwiatów sztucznych krajowych i zagranicznych oraz pal. m. 99-barska Krakowska Nr. 3 partier. 272

Konie

robocze sprzedam Wiadomość: Nowa 44. 276

KUCIOŁ

parowy 34 metr. □ pow ogrzewa 6 Atm. w bardzo dobrym stanie do sprzedania u A. Brakawatora ul. Aleksandrowska 269

ZGINEŁA

księżeczka kasy Polys. Oszcz. 8140 na nazwisko Jana Marobewki. 284

LOKALE

3 Pokoje kuchnia wygody wanna-suteryna lokal partorowy odpowiedni na — Magazyn lub pracownię do wynajęcia II-ga Aleja 23 strona weksze. 240

ZGINAŁ

paszport wydany przez gminę Konary na imię Kazimierza Dobrakowskiego. 285

PRZYJMUJE

na wyrobienie dzwoneczki sieroty od 1-3 lat Wiadomość w Administr. GONCA. 254

TANIO

sprzedam zaraz stępel dwuosobny w najlepszym punkcie, do przy samej bramie Kłasztora Wiadomość ul. św. Barbary № 16. 219

Dom KOMISOWY

nowo otworzony w Częstochowie Teatralna № 45 potrzebuje do kupna domy — place — kapitały do lokacji do wynajmu mieszkanie, — a także ma do sprzedania: Domy place i wynajem mieszkań 226

Do sprzedania

tanio fortepian w dobrym stanie, esyda i wiasek dla chorego. Wiadomość Cerkiewna Nr. 23, 1-szo piętro. 0138

Tapicer

W. BURYAN II Aleja Nr. 19. Wielki wybór Otoman Dębowych i krytych Szesłogów i Sofy i Tapczany Orzech przyjmuje obstaranie Mebli w różnych fasonach CENY Nader umiarkowane

FABRYKA

tkanin metalowych i wyrobów druczanych PIOTRA KUJAWSKIEGO ul. Wielka № 16. dawniej Jana Kujawskiego przy ulicy św. Barbary poleca siatki do wszelkich fabryk ogrodzenia do parków ogrodów i zwierzyńców wszelkie siatki dla odlewni gospodarstwa i aptek. Ceny przystępne.

A. DĘBICKI
Geometra przysięgły
Teatralna № 23 m. 14 partier
Wykonuje wszelkie roboty Miernicze

Mebie stylowe własnego wyrobu z gwarancją wiedeńskie firmy Thonet
Mebie żelazne i metalowe pierwszorzędnych fabryk
Wózki dziecięce najstarszej fabryki w kraju
Tapicerskie roboty i dekoracje wszelkiego rodzaju
Urządzenia aptek, Banków, Hotelów, Cukierni i t. p.

Poleca znana Czeska fabryka i Magazyn Mebli
J. LEITKEP
CZASOCHOWA, Aleja II № 32.
Zasadą firmy jest zadowolenie Sz. Klienta: i przy cenach umiarkowanych.
Za gotówkę i na raty.

Używane w dobrym stanie
3 lokomobile od 12 do 30 koni
3 Motory od 2 do 6 koni.
2 młocarnie 60”
4 Tokarnie pociągowe
2 Bandsegi
1 Gater 18” (nowy.)
oraz inne maszyny okazynie sprzedaje Inżynier Dawidowicz II-ga Aleja 31.

Do wynajęcia zaraz lokale zdadne na fabrykę lub warsztat. Wiadomość w firmie „Miot”, Dojazd 29 tel. 203.

MARKA FABRYCZNA PATENTOWANA
HANDLUJ PRZEMYSŁOWO

PASTYLKI TUSOLINOWE zapobiegają CHOROBYM PŁUCNYM i leczą je, zarówno jak i katar, zapalenia oraz gruźlicę. PASTYLKI TUSOLINOWE działają przeciw kataralnemu i przeciwi zapaleniu PASTYLKI TUSOLINOWE wzmagają energię komórek organizmu walce ich z pierwiastkami chorobotwórczymi. PASTYLKI TUSOLINOWE pomagają wytworzeniu się w organizmie niezbędnych antytekryn. PASTYLKI TUSOLINOWE pobudzają odżywianie komórek i tkankę organizmu PASTYLKI TUSOLINOWE regulują trawienie, wzmagają utlenianie i oczyszczają tkankę płuc. PASTYLKI TUSOLINOWE zostały bardzo szerokie zastosowanie i przyniosły wiele tyśiącom cierpiących. Biorącki wysyła się na żądanie. Cena pudełka, zawierającego 60 pastylek — Rb. 3. — Wyślijka za załączeniem. Skład główny: MEDYCZNO-FARMACEUTYCZNE TOWARZYSTWO ST. Petersburg. Artylejska № 2. Oddz. № 041 Sprzedaż we wszystkich aptekach i składach aptecznych. (017)

Kupujcie tylko u Chrześciana

GHORYM

Chorých łączących się Spermia

Fecchia, stają się częstą przyczyną do powstania rozmaitych reumatów i płuczek z gruźliczymi nasileniami, przyczyną w reumatyzmach nie krepując się zupełnie, przekraczają fakty i powolują się na imiona i prace zagranicznych uczonych, którzy nigdy nie widzieli! Nawet w preparatach. Poczytujemy sobie za obowiązek ostrzec chorých przed temi ekstraktami, gdyż nie mając nie wspólnego ze Spermiją Poehla'a, zawierają one częstokroć szkodliwe dla zdrowia składniki. Przy nerwostępieniu, niemożności pocięć, świadczeń słyszalnych, nerwobólach, matakwiastach, gwałtownym, przynajmniej, silnym leczeniu płuc, chorobach serca (tętnoskurczu, zwężeniu, bicia serca, arytymji i miocardji) zwężeniu tętnic, alkoholizmie, zaniku mleczka piersiowego, porażeniach, osłabieniu wstępk przelanych chorób, przedczemieniu i t. d. zostały jedynie za pomocą Spermijy — Poehla'a osiągnięte te olśniewające wyniki, które światu dotychczas zostały za pomocą dotychczasowych najdokładniejszych ujęć i lekarzy znane całego.

Należy zwrócić uwagę na nazwę SPERMINA-POEHL'A i odmówić przyjęcia wszelkich ekstraktów i pytań o różny inoż nazwach, o niesładości których wydania została oddzielna broszura, którą wysyłamy na żądanie gratis i franko, wraz z najnowszą literaturą.

SPERMINIE

SPERMINA POEHL'A jest to nie wyjątek ze wszystkich aptekach i sklepach aptecznych.

ORGANO TERAPETYCZNY INSTYTUT
PROFESSOR D. R. POEHL'S WIE
POSTAWCY DWORU
DO CESARSKIEJ MOŚCI
PETERSBURG.

ZAKŁAD
H. GNIEWROWSKIEJ

wykon. wszelkie roboty wchodzące w zakres krawiectwa damskiego
ceny przystępne ul. Dojazd Nr. 5
I-sze piętro front. 0179

DARMO drogocenna książka

Podać tylko swój adres w liście zakrytym a otrzymasz pan zupełnie bezpłatnie mój krótki Samouczek-chromancji-chyptontryzmu fizjologii-frenologii-grafologii i astrologji z rysunkami w tekście. Z tej książki pozna pan wiele ciekawych rzeczy tak swej osoby jako też krewnych przyjaciół i znajomych oraz charakter teraźniejszości przeszłości i przyszłości.

Adresujcie: **Psycho-Frenolog H. Sziller**
Szkołnik. Ul. Piękna № 25, Warszawa

Thiotymina

Aptekarka J. Humblet
(w Noworadomsku, gub. Piotrkowska) Zaw. przez Urząd Lekar. Petersb. z dnia 14. 6. 1912.

Zalecany przez p. p. Lekarzy z niezawodnym skutkiem jako środek znakomity wpry padkach chorób dróg oddechowych jak: katar krtań, katar oskrzeli, katarji płuc, kaszel. Pobudza łaknienie, wzmacnia organy trawienia, a tem samem przyczynia się do ogólnego polepszenia stanu chorego.

Sposób użycia przy każdym flakonie. Żądać we wszystkich aptekach i składkach aptecznych. 0921-52

Hurtowe Składy Stowarzyszenia Kupców Chrześcjan pod firma „OBRONA”

w Częstochowie ul. Ogrodowa Nr. 11

Są najlepszym źródłem zaopatrywania się w towary Kolonialno spożywcze Cena na wszystkie artykuły rynkowa, (najniższa)

Wyłączna sprzedaż cukru z trzech pierwszorzędných cukrowni **Lublin, Milejów i Nieledeu.**

Magazyn Obuwia
Ogrodowa 11, obok „Obronny”

Pracownia ubiorów damskich
ŁUCYJA JURASZEK

w Częstochowie, Aleja 11 38, m. 13.

Wykonywa wszelkie roboty wchodzące w zakres krawiectwa, jako to: Suknie, kostjomy, okrycia, mundury i ubiory dziecięce podług najwziewszej mody.

Przy pracowni szkoła kroju i szycia (metodą Wortha), po ukończeniu której, uczenice otrzymują dyplom krawiecki. Ceny przystępne — wykończenie solidne.

Piękność — to potęga!

Mydło ks. Kneippa.

Piegi, pryszczki, wągrzy, mokre i suche liszaje, swędzenie, krosty i wszelkiego rodzaju nieczystości skóry leczą i usuwa najradkalniej, rozpowszechnione i uznane przez powagi lekarskie.

Prawdziwe z powyższą etykietą i napisem na każdej etykietce reprezent. Bez tego pod. — falsyfikaty. Po 40 kop kawałek sprzedają wszędzie

Reprez. **M. Niedźwiedz, Warszawa, Graniczna 6.**

H. IMICH

w CZĘSTOCHOWIE
11 Aleja 16, obok mostu kolejowego
Telefon 48 —
Poleca znamy fabryk C. Ch. Szmidta w Rydze wszelkiego rodzaju różnych marek Gips oraz Gipsa ogniotrwałego krajowego i zagranicznego. hurtowo i detalicznie po cenach najprzystępniejszych.

DIAB. LOWENSTEINA
FOSMOZA
Najlepsza Mączka Odżywcza

Dla dzieci, maték rekonwalescentów osób nerwowych i starców. Fosmoza zapewnia prawidłowy rozwój krwi kości mięśni. Niezbędny pokarm dla dzieci w okresie ząbkowania i rośnięcia.

Liczne opinie P. p. Lekarzy i Ordynatorów szpitali dołączają się do każdego pudełka. Dostac można w aptekach i składkach aptecznych
Cena pudełka rubli 1.

Pierwszy w Częstochowie Chrześcjanjski Hurtowy Skład
Towarów Galanteryjnych i Piśmiennych pod firmą:
M. ZARUSKI i S-ka.
ul. Ogrodowa № 11.

Posiada na składzie w wielkim wyborze: Koronki, Wstążki, Nici, Bieliznę wełnową, papierową i gumową. Krawaty, Szelki, Portmonetki, Pończochy, Skarpetki, Chustki, Szale wełniane i jedwabne, oraz wszelkie materiały piśmienne.

Zawiadomienie.

Zawiadamiam Szanowną Publiczność Zawiercia i okolicy, iż restauracja moja 11-go rzędu została przeniesioną na ulicę **Pilicką do domu p. Zmudowskiego** № 4. i takowa urządzona została z komfortem, gabinetami, salą bilardową i dużą salą ogólną.

Potrawy wszelkie na świeżym maśle. Obiady z 3 ch dań po 40 kop. W niedzielę flaki.

Polecając się nadal łaskawym względem Szanownej Publiczności pozostaję z poważaniem **ANTONI SOKÓL** Tel. 84

OGŁOSZENIE
KASA ZALICZKOWA „LOMBARD”
Sukcesorów **L. Garbińskiego** w Częstochowie.
Zawiadamia, iż w dniu 27 Lutego 1913 r. i dni następných od 10-ej, ponownie odbędzie się licytacja

Pierwszorzędna Wyższa Szkoła
Kroju i Szycia
M. PIASECKIEJ
Mistrzynie Cechu Warszawskiego i Częstochowskiego
Częstochowa 11 Aleja № 40

Szkola wydaje kołoząym kurs. świad. Przy szkole pracownia sukien, okryć i kostjumów na żądanie formy papierowe kopjowane czyniące sadość najwyżredniejzym wymaganiomj

Program nauki wysyła się bezpłatniej

BOL GŁOWY: MIGRENE
NATYCHMIAST USUWA
MIGRENO-NERWOSIN
BEZWARUNKOWO PEWNY WIELESKUTKOWY ŚRODEK W SZCZEGÓLNEJ CIENOCZUŁY I ZŁY FALSYFIKAT

WIECZĄCZĄC: AETEKACHISKI, ADT. KROKOTY
KRAKÓW, PRABRANIMY TYLKO
PEWNY WIELESKUTKOWY ŚRODEK W SZCZEGÓLNEJ CIENOCZUŁY I ZŁY FALSYFIKAT

FIRMA UZYSKANA W 1860 ROKU. 0780

Farbiarnia i Pralnia Chemiczna
A. HEININGERA
11-ga Aleja № 19 Telef. № 5

Wykonywa farbowanie i pranie chemiczne po cenach przystępných i punktualnie a mianowicie: Garderobę damską męską i dziecięcą. Dywany, portjery, firanki, kapy, serwetki pluszowe, pokrycia z mebli i t. p.

SKLEPY WŁASNE
w Łodzi ul. Mikołajewska Nr. 39 Tel. 29-35
w Tomaszowie Piotr. ul. Kaliska Nr. 72
w Piotrkowie ul. Petersburska 14 ul. Bykowska 21 tel. 266.

KAZIMIERZ OSSOWSKI
INŻYNIER
Obrońca patentowy
PETERSBURG - Wosniesienskijski Prospekt № 20, Berlin-Potsdamerstr. № 5.

Dla składów farb i dla malarzy
Tinktura, Terinaba i Sikatiwa

Wyrobu majątku, Ostrowy" własność Wielkiego Ks. Michała Aleksandrowicza. Ceny bardzo przystępne. Zamówienia przyjmują E. Dietrich ulica Szkołna 4, mieszkanie 9 0708

Pracownia Przemysłowo-Artystyczna
J. Kozikowskiego

Posiada na składzie reprodukcje figur gipsowych starożytných i nowoczesnych w wielkim wyborze, Częstochowa, Riedrzyńska № 2 dom wł. przy placu Wielkoshim.

ZARZĄD Stowarzyszenia Spółdzielczego „Dźwignia Częstochowska” 11 Aleja № 37
Zawiadamia

Iż przy sklepie jest pracownia kolarzów zmasterzających własnych i powierzonych. Na składzie wielki wybór kolarz. Tuzinów wszelkiego rodzaju wata. Pracownia sukien i okryć damskich, mundurków i fartuszków, bielizny damskiej, męskiej i dziecięcej od jaknajwziewniejszej. Konfekcja damska i dziecięcina od skromnej do najwziewniejszej. Duży wybór gorsetów i kapeluszy. Gotowe podkoszoki i skarpetki w najlepszej roboty i pierwszorzędných farb krajowych. Wykonywa wszelkie roboty wchodzące w zakres rękodzielnictwa.

Ważne dla Budownictwa!!!
ZDZISŁAW RYLSKI Częstochowa, Aleja 2-ga N-r. 20-tel. 93.

POLECA: metale rozciągane specjalnie używane do budowy sufitów, ścian działowych robót betonowych i sztukatorskich, oraz ogrodzeń Zamieniając przy budowie sfitu obręwaną podsufitkę i trzcinowanie siatki z metalu rozciąganego znacznie obniżają koszt sfitu, oprócz że tanioczą wszelkie konstrukcje wykonane z tych siatek są **LEKKIE** **OGNIOTRWAŁE** **NIEPŁAKAJĄCE** doskonale izolują głoś i ciepło i zabezpieczają od robactwa. Siatka zaginana wkoło podeszwy belki żelaznej utrzymuje doskonale tynk i izoluje belkę od ognia. Polecam: cegły ogniotrwałej firmy „RUDA MALENIECKA” oraz klepki dębowe i posadzki! Katalog na żądanie bezpłatnie.

Doktor i Wydawca **F. D. WILKOSZEWSKI** Kierownik Literacki **F. J. GALIŃSKI**
Druk. **F. D. WILKOSZEWSKIEGO** w Częstochowie.